	REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLICA KOSOVO - GOVERNMENT OF KOSOVO MINISTRIA E BUJQËSISË, PYLLTARISË DHE ZHVILLIMIT RURAL MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I RURALNOG RAZVOJA MINISTRY OF AGRICULTURE, FORESTRY AND RURAL DEVELOPMENT Arhivi Qendror - Centralna Arhiva - Central Archive
Nr./Br./No.	134
Nr. i fq./Br. Str./No. pg.	40
Data/Datum/Date:	17.01.2019
	PRISHTINË - PRISTINA - PRISTINA

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural/Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja/Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

UDHËZIM ADMINISTRATIV (MBPZHR) - NR.05/2019
PËR PRODHIMIN E AKUAKULTURËS ORGANIKE

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MAFRD) - NO.05/2019
ORGANIC AQUACULTURE PRODUCTION

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MPŠRR) - BR.05/2019
ZA PROIZVODNJU ORGANSKE AKVAKULTURE

<p>Ministri i Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural,</p> <p>Në mbështetje të Nenit 14 paragrafi 6, dhe nenit 16 paragrafi 2 të Ligjit Nr.04/L-085 për Bujqësi Organike (Gazeta Zyrtare e Republikës së Kosovës Nr.28/16, Tetor 2012), Nenin 8 (paragrafi 1.4), Shtojcën 14 të Rregullores Nr. 02/2011 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive (datë 22.03.2011) si dhe Nenin 38, paragrafi 6 të Rregullores së Punës së Qeverisë, Nr. 09/2011 (Gazeta Zyrtare, Nr.15, 12.09.2011),</p> <p>Nxjerr:</p> <p style="text-align: center;">UDHËZIM ADMINISTRATIV (MBPZHR) - NR.05/2019 PËR PRODHIMIN E AKUAKULTURËS ORGANIKE</p> <p style="text-align: center;">KAPITULLI I DISPOZITAT E PËRGJITHSHME</p> <p style="text-align: center;">Neni 1 Qëllimi</p> <p>Me këtë udhëzim administrativ përcaktohen procedurat, masat, kushtet dhe rregullat për zbatimin e prodhimit të akuakulturës organike.</p> <p style="text-align: center;">Neni 2 Fushëveprimi</p>	<p>Minister of the Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development,</p> <p>Pursuant to Article 14 paragraph 6, and article 16 paragraph 2 of the Law No. 04/L – 085 on Organic Farming (Official Gazette of the Republic of Kosovo No. 28/16, October 2012), Article 8 (paragraph 1.4), Annex 14 of the Regulation No. 02/2011 on the Fields of the Administrative Responsibilities of the Prime Minister’s Office and the Ministries (date 22.03.2011) as well as Article 38, paragraph 6 of the Rules and Procedures of the Government No. 09/2011 (Official Gazette No. 15, 12.09.2011),</p> <p>Issues the following:</p> <p style="text-align: center;">ADMINISTRATIVE INSTRUCTION (MAFRD) - NO.05/2019 FOR ORGANIC AQUACULTURE PRODUCTION</p> <p style="text-align: center;">CHAPTER I GENERAL PROVISIONS</p> <p style="text-align: center;">Article 1 Purpose</p> <p>The present administrative instruction defines procedures, measures, conditions and rules for implementation of the organic aquaculture production.</p> <p style="text-align: center;">Article 2 Scope</p>	<p>Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja,</p> <p>U skladu sa članom 14 stav 6, i članom 16 stav 2 zakona br. 04/L-085 za organsku poljoprivredu (službeni glasnik Republike Kosova br. 28/16, oktobar 2012), članom 8 (tačka 1.4), dodatkom 14 uredbe br. 02/2011 o oblastima administrativne odgovornosti kancelarije Premijera i Ministarastava (datum 22.03.2011) kao i člana 38, stav 6 uredbe o radu vlade, br. 09/2011 (službeni glasnik, br.15, 12.09.2011),</p> <p>Izdaje:</p> <p style="text-align: center;">ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO (MPŠRR) - BR.05/2019 ZA PROIZVODNJU ORGANSKE AKVAKULTURE</p> <p style="text-align: center;">POGLAVLJE I OPŠTE ODREDBE</p> <p style="text-align: center;">Član 1 Svrha</p> <p>Ovim se administrativnim uputstvom određuju procedure, mere, uslovi i pravila za sprovođenje proizvodnje organske akvakulture.</p> <p style="text-align: center;">Član 2 Oblast delovanja</p>
--	--	---

<p>Dispozitat e këtij udhëzimi administrativ janë të detyrueshme për zbatimin e rregullave specifike për prodhimin e llojeve të peshkut, krustacëve, ekinodermëve dhe molusqeve, si dhe vlen për mutatis mutandis për planktonet zoologjik, mikrokrustacët, rotiferët, krimbat dhe shtazët e tjera të ushqimit ujor.</p>	<p>The provisions of this administrative instruction are mandatory for the implementation of the specific rules for the production of species of fish, crustaceans, echinoderms and molluscs as well as it applies mutatis mutandis to zooplankton, micro-crustaceans, rotifers, worms and other aquatic feed animals.</p>	<p>Odredbe ovog administrativnog uputstva su obavezne za sprovođenje specifičnih pravila za proizvodnju vrsta riba, rakova, ehinodermata i mekušaca, a važi i za mutatis mutandis za zoološki vrt planktona, mikro-rakova, rotatorija, crve i druge životinje vodene prehrane.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 3 Përkufizimet</p>	<p style="text-align: center;">Article 3 Definitions</p>	<p style="text-align: center;">Član 3 Definicije</p>
<p>1. Shprehjet e përdorura në këtë udhëzim administrativ kanë këtë kuptim:</p>	<p>1. Terms used in this administrative instruction shall have the following meaning:</p>	<p>1. Ozrazi korišćeni u ovom administrativnom putstvu imaju sledeće značenje:</p>
<p>1.1. Objekti i akuakulturës me ri-qarkullim të mbyllur – nënkupton objektin ku zë vend akuakultura brenda një mjedisi të mbyllur në tokë ose tank që përfshinë ri-qarkullimin e ujit, dhe që varet nga dhënia e energjisë nga jashtë për stabilizimin e mjedisit të shtazëve të akuakulturës;</p>	<p>1.1. Closed recirculation aquaculture facility - a facility where aquaculture takes place within an enclosed environment on land or on a vessel involving the recirculation of water, and depending on permanent external energy input to stabilize the environment for the aquaculture animals;</p>	<p>1.1. Objekat akvakulture sa zatvorenom recirkulacijom – podrazumeva objekat u kojem se nalazi akvakultura unutar zatvorene sredine na zemlji ili rezervoaru koji obuhvata recirkulaciju vode, a koji zavisi od davanja energije od vani, za stabilizaciju okruženja za životinje akvakulture;</p>
<p>1.2. Energjia nga burimet e ripërtërishme – nënkupton burimet e energjisë së ripërtërishme jo fosile: me erë, solar, gjeotermale, valë, baticore, hidroenergji, gazrat nga deponitë, gazrat nga impiantet për trajtimin e ujërave të zeza dhe biogazrat;</p>	<p>1.2. Energy from renewable sources - means renewable non-fossil energy sources: wind, solar, geothermal, wave, tidal, hydropower, landfill gas, sewage treatment plant gas and biogases;</p>	<p>1.2. Energija iz obnovljivih izvora – podrazumeva nefosilne izvore obnovljive energije: vetrom, solarne, geotermalne, talasne, energiju plime, hidroenergiju, deponijskog gasa, gasove iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i bio gasovi;</p>
<p>1.3. Rezervuarët – nënkupton vendin për mbarështimin, shumimin dhe rritjen përmes fazave të hershme të jetës së shtazëve të</p>	<p>1.3. Hatchery - a place of breeding, hatching and rearing through the early life stages of aquaculture animals, finfish and</p>	<p>1.3. Rezervoari – podrazumeva mesto za uzgajanje, razmnožavanje i rast putem ranih faza života životinja akvakulture.</p>

<p>akuakulturës, “peshkut të vërtet” dhe guacave të detit në veçanti;</p> <p>1.4. Inkubatori – nënkupton vendin ku sistemi i bujqësisë së ndërmjetëm, në mes të shumimit dhe fazave të rritjes zbatohet. Faza e inkubimit përfundon brenda një të tretave të ciklit të prodhimit me përjashtim të llojeve që janë duke iu nënshtruar procesit të ndërrimit të ngjyrës;</p> <p>1.5. Ndotja –nënkupton hyrja e drejtë apo e zhdrejtë në mjedisin ujor të substancave apo energjisë siç është përcaktuar në Direktivën 2008/56/KE e Parlamentit dhe Këshillit të Evropës dhe në Direktivën 2000/60/KE e Parlamentit dhe Këshillit të Evropës, në ujërat ku ato përkatësisht zbatohen;</p> <p>1.6. Polikultura – nënkupton kornizën e punës së akuakulturës, përkatësisht rritjen e dy ose më shumë llojeve zakonisht nga nivelet e ndryshme trofike në njësinë e kulturës së njëjtë;</p> <p>1.7. Cikli i prodhimit - nënkupton kornizën e punës së akuakulturës, jetëgjatësinë e shtazës së akuakulturës nga fazat më të hershme të jetës deri në fund të jetës së tyre;</p>	<p>shellfish in particular;</p> <p>1.4. Incubatory - a place where an intermediate farming system, between the hatchery and grow-out stages is applied. The nursery stage is completed within the first third of the production cycle with the exception of species undergoing a smoltification process;</p> <p>1.5. Pollution - means the direct or indirect introduction into the aquatic environment of substances or energy as defined in Directive 2008/56/EC of the European Parliament and of the Council and in Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council, in the waters where they respectively apply;</p> <p>1.6. Polyculture – means the framework of aquaculture, particularly the rearing of two or more species usually from different trophic levels in the same culture unit;</p> <p>1.7. Production cycle – means the framework of aquaculture, the lifespan of an aquaculture animal from the earliest life stage to harvesting;</p>	<p>“stvarnih riba” i posebno morskih školjki;</p> <p>1.4. Inkubator – podrazumeva mesto gde se posrednički poljoprivredni sistem, sprovodi između razmnožavanja i faze rasta. Faza inkubacije se završava u roku jedne trećine proizvodnog ciklusa, osim vrsta koje podležu procesu menjanja boje;</p> <p>1.5. Zagađivanje – podrazumeva direktan ili indirektan ulaz supstanca ili energije u vodnu sredinu, kao što je i utvrđeno direktivom 2008/56/SE Parlamenta i Saveta Evrope kao i u direktivi 2000/60/SE Parlamenta i Saveta Evrope, u vodama u kojima se iste i sprovode;</p> <p>1.6. Polikultura – podrazumeva radni okvir akvakulture, odnosno povećanje dve ili više vrsta, obično sa različitih trofičkih nivoa na istu jednicu kulture;</p> <p>1.7. Ciklus proizvodnje – podrazumeva radni okvir akvakulture, trajnost životinje akvakulture od rane faze života sve do kraja njihovih života;</p>
<p>1.8. Llojet e kultivimit vendor - nënkupton kornizën e punës së akuakulturës, për ato lloje të cilat nuk janë të huaja dhe që nuk mungojnë në vend sipas</p>	<p>1.8. Locally grown species – means the framework of aquaculture, those which are neither alien nor locally absent species</p>	<p>1.8. Vrste lokalnog uzgajanja – podrazumeva radni okvir akvakulture, za one vrste koje nisu strane i koje ne nedostaju u našoj zemlji, shodno uredbi</p>

Rregullores së Këshillit (KE) Nr. 708/2007. Ato lloje të regjistruara në Shtojcën IV të Rregullores (KE) Nr. 708/2007 mund të konsiderohen si lloje vendore;

1.9. **Dendësia e tufës** - nënkupton kornizën e punës së akuakulturës, pesha aktuale e shtazëve për ujin në metër kub në çfarëdo kohe gjatë fazës së rritjes dhe në rastin e shojzës dhe karkalecave të detit, pesha për metër katror të sipërfaqes.

KAPITULLI II PRODHIMI I ORGANIZMAVE TË AKUAKULTURËS

NËNKAPITULLI I RREGULLAT E PËRGJITHSHME

Neni 4

Përshtatshmëria e ambientit ujqor dhe plani menaxhues i qëndrueshëm

1. Operacionet vendosen në lokacione që nuk u janë nënshtruar kontaminimit nga produktet ose substancat e paautorizuara për prodhim organik, ose ndotësit që do të rrezikonin natyrën organike të prodhimeve.

2. Njësitë organike dhe joorganike të prodhimit duhet të ndahen në mënyrë adekuate. Këto masa të ndarjes bazohen në gjendjen natyrale, sistemet e ndara për shpërndarjen e ujit, largësia, rrjedhja e baticës, lokacioni i rrjedhës së epërme dhe të poshtme të njësisë së

under Council Regulation (EC) No 708/2007. Those species listed in Annex IV of Regulation (EC) No 708/2007 may be considered as locally grown species;

1.9. **Stocking density** – means the framework of aquaculture, the live weight of animals per cubic meter of water at any time during the grow-out phase and in the case of flatfish and shrimp the weight per square meter of surface.

CHAPTER II AQUACULTURE ORGANISMS PRODUCTION

SECTION 1 GENERAL RULES

Article 4

Suitability of aquatic medium and sustainable management plan

1. Operations shall be situated in locations that are not subject to contamination by products or substances not authorized for organic production, or pollutants that would compromise the organic nature of the products.

2. Organic and non-organic production units shall be separated adequately. Such separation measures shall be based on the natural situation, separate water distribution systems, distances, the tidal flow, the upstream and the downstream location of the organic production

saveta (SE) br. 708/2007. Te vrste registrovane u dodatku IV uredbe (SE) br. 708/2007 mogu se smatrati kao domaće vrste.

1.9. **Gustina grupe** – podrazumeva radni okvir akvakulture, trenutnu težinu vodenih životinja po kubnom metru u bilo kojem vremenu, i u slučaju iverka i morskih škampi, težina po kvadratnom metru površine.

POGLAVLJE II PROIZVODNJA ORGANIZAMA AKVAKULTURE

ODELJAK I OPŠTA PRAVILA

Član 4

Prikladnost vodene sredine i održivi upravni plan

1. Operacije se postavljaju na lokacijama koje nisu bile izložene zagađenju od proizvoda ili supstanci neovlašćenih za organsku proizvodnju, ili zagađivača koji bi ugrozili organsku prirodu proizvoda.

2. Organske i neorganske jedinice proizvoda se trebaju podeliti na adekvatan način. Ove mere podele se zasnivaju na prirodno stanje, zasebne sisteme za raspodelu vode, udaljenost, tok plime, lokacije gornjeg i donjeg toka jedinice za organsku proizvodnju.

<p>prodhimit organik.</p> <p>3. Ministria mund të caktojë lokacione apo zona, të cilat i konsiderojnë që të mos jenë të përshtatshme për akuakulturën organike dhe përcaktojnë largësi minimale të ndarjes në mes të njësive të prodhimit organik dhe joorganik, duhet të sigurohen standardet dhe ato duhet të jenë pjesë e udhëzimit administrativë. Aty ku përcaktohen largësitë minimale të ndarjes, ministria do t'u ofrojë këtë informata operatorëve.</p> <p>4. Kërkohet një vlerësim i mjedisit i përpjesshëm me njësinë e prodhimit për të gjithë operacionet e reja që zbatohen për prodhim organik dhe që prodhojnë më shumë se 20 ton të prodhimeve të akuakulturës në vit për të siguruar kushtet e njësisë së prodhimit dhe, mjedisit të tij drejtpërdrejtë dhe pasojat e mundshme të operacionit të tij. Operatori duhet të ofrojë një vlerësim mjedisor për organin kontrollues. Përmbajtja e vlerësimit të mjedisit duhet të bazohet sipas informatave të përcaktuara në Shtojcën III të këtij udhëzimi administrativ. Nëse njësia tashmë i është nënshtruar një vlerësimi të barasvlershëm, atëherë do t'i lejohet atij përdorimi për këtë qëllim.</p> <p>5. Operatori duhet të ofrojë një plan menaxhues të qëndrueshëm të përpjesshëm me njësinë e prodhimit për akuakultura.</p> <p>6. Plani azhurnohet në baza vjetore dhe duhet të përmbajë hollësi për pasojat ndaj mjedisit nga</p>	<p>unit.</p> <p>3. The ministry may designate locations or areas, which considers to be unsuitable for organic aquaculture and set up minimum separation distances between organic and non-organic production units it should be provided standards and those should be part of the administrative instruction. Where minimum separation distances are set the ministry shall provide this information to operators.</p> <p>4. An environmental assessment proportionate to the production unit is required for all new operations applying for organic production and producing more than 20 tones of aquaculture products per year to ascertain the conditions of the production unit and its immediate environment and likely effects of its operation. The operator shall provide the environmental assessment to the control body. The content of the environmental assessment shall be based according to the information as specified in Annex III to this administrative instruction. If the unit has already been subject to an equivalent assessment, then its use shall be permitted for this purpose.</p> <p>5. The operator shall provide a sustainable management plan proportionate to the production unit for aquaculture.</p> <p>6. The plan shall be updated annually and shall detail the environmental effects of the</p>	<p>3. Ministarstvo može odrediti lokacije ili zone koje se smatraju da nisu podobne z aorgansku akvakulturu i koje određuju minimalnu udaljenost podele između jedinica organske i neorganske proizvodnje, potrebno je obezbediti standarde i isti trebaaju biti deo administrativnog uputstva. Tu gde se utvrde minimalne udaljenosti podele, ministarstvo će ovu informaciju pružiti operatorima.</p> <p>4. Traži se procena okruženja koja je proporcionalna sa jedinicom proizvodnje za sve nove operacije koje se sprovode za organsku proizvodnju i koje proizvode više od 20 tona proizvoda akvakulture godišnje, kako bi se obezbedili uslovi proizvodne jedinice i njenog direktnog okruženja i mogućih posledica njegove operacije. Operatori trebaju pružiti procenu okoline za kontrolni organ. Sadržaj procene okruženja treba biti zasnovan na informacijama iz dodatka III ovog administrativnog uputstva. Ako je jedinica već izložena ekvivalentnoj proceni, onda joj se dozvoljava upotreba za ovu svrhu.</p> <p>5. Operatori trebaju predstaviti održivi upravni plan koji je proporcionalan sa proizvodnom jedinicom za akvakulture.</p> <p>6. Plan se ažurira na godišnjoj osnovi i treba sadržati detalje o posledicama operacije na</p>
--	---	--

<p>operacioni, monitorimi i mjedisit duhet të ndërmerret, dhe të bëhet regjistrimi i masave që merren për minimizimin e ndikimeve negative në mjediset rrethuese ujore dhe tokësore, përfshirë, aty ku mund të zbatohet, shkarkimin e lëndëve ushqyese në mjedis për një cikël prodhues ose për një vit. Plani përfshin regjistrimin, mbikëqyrjen dhe rregullimin e pajisjeve teknike.</p> <p>7. Operatorët e akuakulturës me parapëlqim duhet të përdorin burime të energjisë së ripërtërishme dhe të riciklojnë materiale dhe të përpilojnë një plan kohor për reduktimin e mbeturinave si pjesë e planit menaxhues të qëndrueshëm, i cili do të vendoset me fillimin e operacioneve. Aty ku ka mundësi, përdorimi i nxehtësisë së tepërt duhet të kufizohet në energjinë nga burimet e ripërtëritshme.</p> <p>8.-Koordinim i verifikueshëm duhet të vendoset me operatorët fqinjë gjatë hartimit të planeve të tyre menaxhuese aty ku mund të zbatohet.</p> <p>9. Për prodhimin e organizmave të akuakulturës në hurdha të peshqve, rezervuarë ose kanale, fermat duhet të pajisen qoftë me bazament me filtër natyral, pellgje për vendosje, filtër biologjik ose mekanik për mbledhjen e lëndëve ushqyese të mbetura ose përdorimin e barishteve dhe/ose shtazëve - molusqeve dhe algave të cilët kontribuojnë në përmirësimin e cilësisë së rrjedhës. Monitorimi i rrjedhës kryhet brenda intervaleve kohore të rregullta aty ku është i nevojshëm.</p>	<p>operation, the environmental monitoring to be undertaken, and list measures to be taken to minimize negative impacts on the surrounding aquatic and terrestrial environments, including, where applicable, nutrient discharge into the environment per production cycle or per annum. The plan includes the registration, the surveillance and repair of technical equipment.</p> <p>7. Aquaculture operators shall by preference use renewable energy sources and re-cycle materials and shall draw up as part of the sustainable management plan a waste reduction schedule to be put in place at the commencement of operations. Where possible, the use of residual heat shall be limited to energy from renewable sources.</p> <p>8. Verifiable coordination shall take place with the neighbouring operators in drawing up their management plans where applicable.</p> <p>9. For aquaculture organisms production in fishponds, tanks or raceways, farms shall be equipped with either natural-filter beds, settlement ponds, biological filters or mechanical filters to collect waste nutrients or use weeds and/or animals (bivalves and algae) which contribute to improving the quality of the effluent. Effluent monitoring shall be carried out at regular intervals where appropriate.</p>	<p>životnu sredinu, nadgledanje životne sredine se mora preduzeti, treba se izvršiti registracija mera koje se preduzimaju za smanjenje negativnih uticaja na okružne vodene i zemnljišne okoline, uključujući, i gde god se može sprovesti, pražnjenje hranljivih materija u okruženje za jedan cokus proizvodnje ili za jednu godinu. Plan obuhvata registraciju, nadgledanje i regulisanje tehničkih uređaja.</p> <p>7. Operatori akvakulture, uz prethodnu dozvolu, trebaju koristiti izvore obnovljive energije i reciklujaju materijale i pripreme vremenski plan za smanjenje otpada kao deo održivog upravnog plana, koji će se uspostaviti na početku operacija. Gde moguće, upotreba viška toplote se treba ograničiti na energiju iz obnovljivih izvora.</p> <p>8. Potrebno je uspostaviti koordinaciju (koja se može verifikovati) sa susednim operatorima i to tokom izrade njihovih upravnih planova, gde god je moguće sprovesti iste.</p> <p>9. Za proizvodnju organizama akvakulture u ribnjacima, rezervoarima ili kanalima, farme moraju nabaviti postolja sa prirodnim filterom, jezera za skladištenje, biološki ili mehanički filter za sakupljanje preostalih hranljivih materija ili korišćenje trava i/ili životinja – mekušca i alga koje doprinose poboljšanju kvaliteta toka. Nadgledanje toka se vrši u roku redovnih vremenskih intervala i kad god potrebno.</p>
---	--	---

<p style="text-align: center;">Neni 5 Prodhimi i njëkohshëm i shtazëve organike dhe joorganike të akuakulturës</p> <p>1. Ministria mund të lejojë rezervuarët për shumim dhe inkubatorët për rritjen e peshqve të vegjël organike dhe joorganike në të njëjtën ndërmarrje me kusht që të jetë ndarja e qartë fizike në mes të njësive dhe të ekzistojë një sistem i ndarë për shpërndarjen e ujit.</p> <p>2. Në rastin e rritjes së prodhimit, ministria mund t'u lejojë njësive për prodhimin e kafshëve organike dhe joorganike në të njëjtën ndërmarrje me kusht që të arrihet pajtueshmëria me nenin 4 paragrafi 2 dhe 3 i këtij udhëzimi administrativ dhe ku përfshihen fazat e ndryshme të prodhimit dhe periudhat e ndryshme të trajtimit të shtazëve të akuakulturës.</p> <p>3. Obligohen operatorët për mbajtjen e të dhënave për prodhimin organik dhe joorganik të akuakulturës</p>	<p style="text-align: center;">Article 5 Simultaneous production of organic and non-organic aquaculture animals</p> <p>1. The ministry may permit hatcheries and nurseries to rear both organic and non-organic juveniles in the same holding provided there is clear physical separation between the units and a separate water distribution system exists.</p> <p>2. In case of grow-out production, the ministry may permit organic and non-organic aquaculture animal production units on the same holding provided article 4 paragraph 2 and 3 of this administrative instruction is complied with and where different production phases and different handling periods of the aquaculture animals are involved.</p> <p>3. Operators shall keep documentary evidence for the organic and non-organic production of aquaculture.</p>	<p style="text-align: center;">Član 5 Istovremena proizvodnja organskih i neorganskih životinja akvakulture</p> <p>1. Ministarstvo može dozvoliti rezervoare za umnožavanje i inkubatore za uzgajanje malih organskih i neorganskih riba u istom preduzeću, pod uslovom da se izvrši jasna podela između jedinica i da postoji zaseban sistem za raspodelu vode.</p> <p>2. U slučaju povećanja proizvodnje, ministarstvo jedinicama za proizvodnju organskih i neorganskih životinja može dozvoliti isto preduzeće, pod uslovom da se postigne usklađenost sa članom 4 stav 2 i 3 ovog administrativnog uputstva i tu gde se obuhvataju različite faze proizvodnje za različite periode tretiranja životinja akvakulture.</p> <p>3. Operatori se obavezuju da održavaju podatke o organskoj i neorganskoj proizvodnji akvakulture.</p>
<p style="text-align: center;">NËNKAPITULLI II ORIGJINA DHE MENAXHIMI I SHTAZËVE TË AKUAKULTURËS</p>	<p style="text-align: center;">SECTION II ORIGIN AND MANAGEMENT OF AQUACULTURE ANIMALS</p>	<p style="text-align: center;">ODELJAK II POREKLO I UPRAVLJANJE ŽIVOTINJAMA AKVAKULTURE</p>
<p style="text-align: center;">Neni 6 Origjina e shtazëve organike të akuakulturës</p> <p>1. Llojet vendore përdoren dhe mbarështimi duhet të synojë të jap pasardhës të cilët janë më të përshtatur ndaj kushteve të fermës, të kenë</p>	<p style="text-align: center;">Article 6 Origin of organic aquaculture animals</p> <p>1. Locally grown species shall be used and breeding shall aim to give strains, which are more adapted to farming conditions, good</p>	<p style="text-align: center;">Član 6 Poreklo organskih životinja akvakulture</p> <p>1. Domaće vrste se koriste i uzgajanje treba ciljati dobijanje naslednika koji su podobniji za uslove farne, da budu dobrog zdravlja i dobro</p>

<p>shëndet të mirë dhe shfrytëzim të mirë të burimeve ushqyese dhe të ofrohen të dhëna të argumentuara për origjinën dhe trajtimin e tyre tek organi dhe agjencia kontrolluese.</p> <p>2. Llojet duhet të zgjedhën, duke i preferuar ato të cilat mund të kultivohen pa shkaktuar dëme të mëdha ndaj kafshëve të egra.</p>	<p>health and good utilization of feed resources and the documentary evidence of their origin and treatment shall be provided for the control body and agency.</p> <p>2. Species shall be chosen which can be farmed without causing significant damage to wild stocks.</p>	<p>koriste prehrambene izvore i pruže argumentovane podatke o svojem poreklu i tretmanu agenciji i organu za kontrolisanje.</p> <p>2. Vrste se trebaju izabrati, birajući one koje se mogu uzgajati bez nanošenja velikih šteta nad drugim divljim životinjama.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 7 Origjina dhe menaxhimi i shtazëve joorganike të akuakulturës</p> <p>1. Për qëllime mbarështimi ose për përmirësimi të llojit gjenetik dhe kur shtazët organike të akuakulturës nuk janë të disponueshme, mund të sjellën në ndërmarrje shtazë të egra që janë zënë ose joorganike. Shtazë të tilla duhet të mbahen nën menaxhim organik për të paktën tre (3) muaj para se të përdoren për mbarështim.</p> <p>2. Për qëllime të rritjes dhe kur shtazët e vegjël organik të akuakulturës nuk janë të disponueshme, mund të sjellën të vegjlit joorganik të akuakulturës në ndërmarrje. Së paku dy të tretat e fundit të kohëzgjatjes së ciklit prodhues duhet të menaxhohen sipas menaxhimit organik.</p> <p>3. Përqindja maksimale e të vegjëlve joorganik të akuakulturës të futur në fermë duhet të jetë: 50 % deri në 31 dhjetor të viti kalendarik) dhe 0 % deri në 31 dhjetor.</p>	<p style="text-align: center;">Article 7 Origin and management of non-organic aquaculture animals</p> <p>1. For breeding purposes or for improving genetic stock and when organic aquaculture animals are not available, wild caught or non-organic aquaculture animals may be brought into a holding. Such animals shall be kept under organic management for at least three months (3) before they may be used for breeding.</p> <p>2. For on-growing purposes, and when organic aquaculture juvenile animals are not available, non-organic aquaculture juveniles may be brought into a holding. At least the latter two thirds of the duration of the production cycle shall be managed under organic management.</p> <p>3. The maximum percentage of non-organic aquaculture juveniles introduced to the farm shall be 50 % by 31 December of the last year) and 0 % by 31 December of the following year. (</p>	<p style="text-align: center;">Član 7 Poreklo i upravljanje neorganskim životinjama akvakulture</p> <p>1. Za svrhe uzgajanja ili za unapređenje genetske vrste i onda kada organske životinje akvakulture nisu na raspolaganju, u preduzećima se mogu dovesti divlje životinje koje su ulovljene ili koje nisu organske. Ovakve životinje se trebaju čuvati pod organskim upravljanjem na najmanje tri (3) meseci pre nego što se upotrebe za uzgajanje.</p> <p>2. Za svrhe rasta i onda kada male organske životinje akvakulture nisu na raspolaganju, u preduzeće se mogu dovesti neorganske sitne ribe akvakulture. Najmanje poslednje dve trećine trajanja proizvodnog ciklusa se trebaju mendžirati na osnovu organskog upravljanja.</p> <p>3. Maksimalni procenat neorganskih sitnih riba akvakulture donetih na farmu trebaju biti: 50 % do 31 decembra kalendarske godine i 0 % do 31 decembra, naredne godine.</p>

<p>4. Për qëllime të rritjes, kapja e të vegjëlve të egër të akuakulturës në mënyrë specifike kufizohet për rastet si në vijim:</p> <p>4.1. Fluksin natyral hyrës të larvave dhe të vegjëlve të peshqve ose krustacëve gjatë mbushjes së hurdhave, sistemeve siguruese dhe rrethimeve;</p> <p>4.2 Për Ngjalën e vogël evropiane, parashihet që të ketë një vend me një plan të miratuar për menaxhimin e ngjalave me lokacionin për riprodhimin artificial të ngjalave.</p>	<p>4. For on-growing purposes the collection of wild aquaculture juveniles is specifically restricted to the following cases:</p> <p>4.1. Natural influx of fish or crustacean larvae and juveniles when filling ponds, containment systems and enclosures;</p> <p>4.2 European glass eel, provided that an approved eel management plan is in place for the location and artificial reproduction of eel remains unsolved.</p>	<p>4. Za svrhe rasta, lov divljih sitnih riba akvakulture se na specifična način organiçava za sledeće sluçajeve:</p> <p>4.1. Za prirodni priliv larva i stinih riba ili rakova tokom punjenja ribnjaka, bezbednosnih sistema i kućišta;</p> <p>4.2 Za evropske male jegulje se predviđa mesto koje je odobreno planom usvojenim za upravljanje jeguljama na lokacijama za veštaçku reprodukciju jegulja.</p>
<p style="text-align: center;">NËNKAPITULLI III PRAKTIKAT E BUJQËSORE TË AKUAKULTURËS</p> <p style="text-align: center;">Neni 8 Rregullat e përgjithshme bujqësore të akuakulturës</p>	<p style="text-align: center;">SECTION III AQUACULTURE HUSBANDRY PRACTICES</p> <p style="text-align: center;">Article 8 General aquaculture husbandry rules</p>	<p style="text-align: center;">O DELJAK III POLJOPRIVREDNE PRAKSE AKVAKULTURE</p> <p style="text-align: center;">Çlan 8 Opšta poljoprivredna pravila akvakulture</p>
<p>1. Mjedisi për mbarështimin e organizmave të akuakulturës duhet të jetë i projektuar në atë mënyrë që, në pajtueshmëri me nevojat specifike të llojeve të tyre, organizmat e akuakulturës do të:</p> <p>1.1. Kenë hapësirë të mjaftueshme për mirëqenien e tyre;</p> <p>1.2. Mbahen në ujë të cilësisë së mirë me nivele të mjaftueshme të oksigjenit, dhe</p> <p>1.3. Mbahen në kushte të temperaturës dhe</p>	<p>1. The husbandry environment of the aquaculture animals shall be designed in such a way that, in accordance with their species specific needs, the aquaculture animals shall:</p> <p>1.1. Have sufficient space for their wellbeing;</p> <p>1.2. Be kept in water of good quality with sufficient oxygen levels, and</p> <p>1.3. Be kept in temperature and light</p>	<p>1. Okruženje za uzgajanje organizama akvakulture treba biti projektovano na način koji je u skladu sa specifičnim potrebama njihovih vrsta, a organizmi akvakulture će:</p> <p>1.1. Imati dovoljan prostor za njihovo blagostanje;</p> <p>1.2. Držaće se u vodi dobrog kvaliteta sa dovoljnim nivoom kiseonika; i</p> <p>1.3. Držaće se pod uslovima temperature i</p>

<p>ndriçimit në pajtueshmëri me kërkesat e llojeve duke pasur parasysh lokacionin gjeografik;</p> <p>1.4. Në rastin e peshqve të ujërave të freskëta lloji i bazës duhet të jetë sa më afër me kushtet natyrale;</p> <p>1.5. Në rastin e krapit bazamenti duhet të jetë tokë natyrale.</p> <p>2. Densiteti i tufës është përcaktuar në Shtojcën I të këtij udhëzimi administrativ për llojet ose grupin e llojeve. Duke i pasur parasysh pasojat e densitetit të tufës në mirëqenien e peshkut të kultivuar, kushtet e mbarështimit peshkut siç janë dëmtimi i krahëve, lëndime tjera, shpejtësia e rritjes, sjelljet e shfaqura dhe shëndeti i përgjithshëm dhe cilësia e ujit duhet të monitorohet.</p> <p>3. Projektimi dhe ndërtimi i sistemeve të mbyllura ujore duhet të ofrojë shpejtësi të rrjedhjes dhe parametra fiziko-kimike që sigurojnë shëndetin dhe mirëqenien e shtazëve dhe ofrojnë kushte për nevojat e tyre të mënyrës së sjelljes.</p> <p>4. Sistemet e mbyllura duhet të projektohen, vendosen dhe vihen në funksion për të minimizuar rrezikun e mundësisë së ikjes.</p> <p>5. Nëse peshqit apo krustacët ikin, duhet të merren veprime të përshtatshme për reduktimin e pasojave në ekosistemin vendor, përfshirë rihapjen, ku është e mundshme. Duhet të</p>	<p>conditions in accordance with the requirements of the species and having regard to the geographic location;</p> <p>1.4. In the case of freshwater fish the bottom type shall be as close as possible to natural conditions;</p> <p>1.5. In the case of carp the bottom shall be natural earth.</p> <p>2. Stocking density and husbandry practices are set out in Annex I of this administrative instruction by species or group of species. In considering the effects of stocking density on the welfare of farmed fish, the condition of the fish such as fin damage, other injuries, growth rate, behaviour expressed and overall health and the water quality shall be monitored.</p> <p>3. The design and construction of aquatic containment systems shall provide flow rates and physiochemical parameters that safeguard the animals' health and welfare and provide for their behavioural needs.</p> <p>4. Containment systems shall be designed, located and operated to minimize the risk of escape incidents.</p> <p>5. If fish or crustaceans escape, appropriate action must be taken to reduce the impact on the local ecosystem, including recapture, where appropriate. Documentary evidence</p>	<p>osvetljenja u skladu sa zahtevima vrste, imajući u vidu geografsku lokaciju;</p> <p>1.4. U slučaju riba iz svežih voda, vrsta osnove treba biti što bliža sa prirodnim uslovima;</p> <p>1.5. U slučaju šarana, osova treba biti prirodno tlo.</p> <p>2. Gustina naseljenosti je određena u dodatku I ovog administrativnog uputstva, za vrste ili grupu vrsta. Imajući u vidu potrebe gustine naseljenosti za blagostanje ribe koja se uzgaja, uslovi uzgajanja ribe, kao što je oštećenje krila, ostale povrede, brzina rasta, izložena ponašanja i opšte zdravlje i kvalitet vode se nadgledaju.</p> <p>3. Projektovanje i izgradnja zatvorenih vodenih sistema treba pružiti brzinu protoka i fizičko-hemijske parametre koji obezbeđuju zdravlje i blagostanje životinja i pruže uslove za njihove potrebe načina ponašanja.</p> <p>4. Zatvoreni sistemi se trebaju projektovati, uspostaviti i postati funkcionalni kako bi se umanjio rizik od mogućeg begstva.</p> <p>5. Ako ribe ili rakovi izbegnu, potrebno je preduzeti podobne mere za smanjenje posledica na domać ekosistem, uključujući ponovno otvaranje, gde god moguće. Potrebno</p>
---	--	---

<p>mirëmbahen të dhënat e dokumentuara.</p> <p style="text-align: center;">Neni 9 Rregullat specifike për sistemet e mbyllura ujore</p> <p>1. Objektet me riqarkullim të mbyllur për prodhimin e organizmave të akuakulturës janë të ndaluara, me përjashtim të rezervuarëve për shumimin dhe inkubatorëve ose për prodhimin e llojeve që përdoren për organizmat e ushqyer në mënyrë organike.</p> <p>2. Njësitë rritëse në tokë duhet t'i përmbushin kushtet si në vijim:</p> <p style="padding-left: 20px;">2.1. për sistemet e rrjedhjes përgjatë duhet të mundësohet monitorimi dhe kontrollimi i shpejtësisë së rrjedhjes dhe cilësisë së ujit si të ujit me rrjedhje të brendshme ashtu edhe të asaj me rrjedhje të jashtme;</p> <p style="padding-left: 20px;">2.2. Së paku pesë për-qind e perimetrit - pika takuese e tokës dhe ujit të zonës, duhet të ketë bimësi natyrale;</p> <p style="padding-left: 20px;">2.3. Ketë projektim të përshtatshëm të kafazit, ndërtimit dhe mirëmbajtjes sa i përket ekspozimit të tyre ndaj mjedisit operues.</p> <p>3. Ngrohja ose ftohja artificiale e ujit duhet të lejohet vetëm në rezervuarët për shumim dhe inkubatorë. Kanali natyral i ujit mund të përdoret për ngrohjen apo ftohjen e ujit në të gjitha fazat e prodhimit.</p>	<p>shall be maintained.</p> <p style="text-align: center;">Article 9 Specific rules for aquatic containment systems</p> <p>1. Closed recirculation aquaculture animal production facilities are prohibited, with the exception of hatcheries and nurseries or for the production of species used for organic feed organisms.</p> <p>2. Rearing units on land shall meet the following conditions:</p> <p style="padding-left: 20px;">2.1. For flow-through systems it shall be possible to monitor and control the flow rate and water quality of both in-flowing and out-flowing water;</p> <p style="padding-left: 20px;">2.2. At least five percent of the perimeter - 'land-water interface area, shall have natural vegetation;</p> <p style="padding-left: 20px;">2.3. Shall have suitable cage design, construction and maintenance with regard to their exposure to the operating environment.</p> <p>3. Artificial heating or cooling of water shall only be permitted in hatcheries and nurseries. Natural borehole water may be used to heat or cool water at all stages of production.</p>	<p>je održavati dokumentovane informacije.</p> <p style="text-align: center;">Član 9 Specifična pravila za zatvorene vodene sisteme</p> <p>1. Objekti zatvorene recirkulacije za proizvodnju organizama akvakulture su zabranjeni, osim rezervoara za razmnožavanje i inkubatora ili za proizvodnju vrsta koje se koriste za organizme koji se hrane na organski način.</p> <p>2. Jedinice za rast na kopnu trebaju ispunit sledeće uslove:</p> <p style="padding-left: 20px;">2.1. za sisteme protoka uzduž, potrebno je omogućiti nadgledanje i kontrolisanje brzine protoka i kvaliteta vode kao i vode sa unutrašnjim tokom kao i vode sa spoljašnjim protokom;</p> <p style="padding-left: 20px;">2.2. najmanje pet odsto perimetra – presečna tačka kopna i vode zone, treba imati prirodnu vegetaciju.</p> <p style="padding-left: 20px;">2.3. da poseduje podobnu projekciju kafeza, izgradnju i održavanje što se tiče njihovog izlaganja u operativnom okruženju.</p> <p>3. Veštačko grejanje ili hlađenje vode se treba dozvoliti samo na rezervoarima za razmnožavanje i inkubatorima. Prirodni kanal vode se može koristiti za grejanje ili hlađenje vode u svim fazama proizvodnje.</p>
---	--	---

<p style="text-align: center;">Neni 10 Menaxhimi i shtazëve të akuakulturës</p>	<p style="text-align: center;">Article 10 Management of aquaculture animals</p>	<p style="text-align: center;">Član 10 Upravljanje životinjama akvakulture</p>
<p>1. Trajtimi me të prekur të organizmave të akuakulturës duhet të minimizohet, dhe të kryhen me kujdesin më të madh dhe me pajisje të duhura dhe protokolle që përdoren për të shmangur stresin dhe dëmtimin fizik që rezulton nga procedurat e prekjes. Të vegjlit duhet të trajtohen në atë mënyrë që minimizon dëmtimin fizik dhe stresin dhe të bëhet me anestezion aty ku mund të zbatohet. Veprimet e shkallëzimit duhet të mbahen në minimum dhe siç është kërkuar për sigurimin e mirëqenies së peshqve.</p> <p>2. Kufizimet në vijim zbatohen për përdorimin e ndriçimit artificial:</p> <p>2.1. Për shtyrjen e kohëzgjatjes natyrale të ditës ai nuk duhet të tejkalojë maksimumin që respekton nevojat etologjike, kushtet gjeografike dhe shëndetin e përgjithshëm të shtazëve të kultivuara, ky maksimum nuk duhet të tejkalojë kohën prej 16 orëve në ditë, përveç në rastet e qëllimit për riprodhim;</p> <p>2.2. Ndryshimet e papritura në intensitetin e dritës duhet të shmangen në kohën e ndërrimit me përdorimin e dritave të lehta ose ndriçimeve të sfondit.</p> <p>3. Duhet te ketë ventilim për të siguruar mirëqenien dhe shëndetin e organizmave të</p>	<p>1. Handling of aquaculture organisms shall be minimized, undertaken with the greatest care and proper equipment and protocols used to avoid stress and physical damage which results by handling procedures. Broodstock shall be handled in a manner to minimize physical damage and stress and under anesthesia where appropriate. Grading operations shall be kept to a minimum and as required to ensure fish welfare.</p> <p>2. The following restrictions shall apply to the use of artificial light:</p> <p>2.1. For prolonging natural day-length it shall not exceed a maximum that respects the ethological needs, geographical conditions and general health of farmed animals, this maximum shall not exceed 16 hours per day, except for reproductive purposes;</p> <p>2.2. Abrupt changes in light intensity shall be avoided at the changeover time by the use of dimmable lights or background lighting.</p> <p>3. Aeration is permitted to ensure aquaculture organism's welfare and health, under the</p>	<p>1. Lečenje obolelih organizama akvakulture se treba umanjiti i isto izvršiti veoma velikom pažnjom, koristeći adekvatne uređaje i protokole koji se koriste za izbegavanje stresa i fizičkog oštećenja koje rezultiraju procedurama dodira. Sitne ribe se trebaju tretirati na takav način koji će umanjiti fizičko oštećenje i stres, a gde primenljivo, tretman se vrši anestezijom. Aktivnosti eskalacije se moraju čuvati na minimumu i kako se i zahteva, za pružanje blagostanja riba.</p> <p>2. Sledeća ograničenja se primenjuju za upotrebu veštačkog osvetljenja:</p> <p>2.1. Za produženje prirodnog trajanja dana ne sme se prevazići maksimum koji poštuje etološke potrebe, geografske uslove i opšte zdravlje životinja koje se uzgajaju, ovaj maksimum ne sme preći vreme od 16 sati dnevno, osim u slučajevima za reprodukciju;</p> <p>2.2. Neočekivane izmene u intenzitetu svetla se trebaju izbegavati u vreme izmene, korišćenjem lakših svetla ili fon svetla.</p> <p>3. Potrebno je postojanje ventilacije kako bi se obezbedilo blgostanje i zdravlje organizama</p>

<p>akuakulturës, me kusht që ventilet mekanik të aktivizohen duke preferuar burimet e ripërtërishtme të energjisë. Të gjitha këto përdorime duhet të regjistrohen në regjistrin e prodhimit të akuakulturës.</p> <p>4. Përdorimi i oksigjenit lejohet vetëm në rastet që lidhen me kërkesat shëndetësore të organizmave të akuakulturës dhe periudhave kritike të prodhimit ose transportimit, në raste si në vijim:</p> <p>4.1. Rastet përjashtuese të ngritjes së temperaturës ose rënies së shtypjes atmosferike ose ndotjes aksidentale;</p> <p>4.2. Procedurave të rastit për menaxhimin e tufave siç janë mostrat dhe klasifikimi;</p> <p>4.3. Për të siguruar mbijetesën e popullimit të fermës;</p> <p>4.4. Duhet të mirëmbahen të dhënat dokumentare.</p> <p>5. Kushtet e therjes duhet ta kthejnë peshkun menjëherë në gjendje të pavetëdijshme dhe pandjenja ndaj dhimbjes. Ndryshimet në madhësinë e peshkimit, llojet dhe zonat e prodhimit duhet të merren parasysh gjatë konsiderimit të metodave optimale të therjes.</p> <p style="text-align: center;">NËNKAPITULLI IV MBARËSHTIMI</p> <p style="text-align: center;">Neni 11</p>	<p>condition that mechanical aerators are preferably powered by renewable energy sources. All such use is to be recorded in the aquaculture production record.</p> <p>4. The use of oxygen is only permitted for uses linked to aquaculture organism's health requirements and critical periods of production or transport, in the following cases:</p> <p>4.1. Exceptional cases of temperature rise or drop in atmospheric pressure or accidental pollution,</p> <p>4.2. Occasional stock management procedures such as sampling and sorting,</p> <p>4.3. In order to assure the survival of the farm stock,</p> <p>4.4. Documentary evidence shall be maintained.</p> <p>5. Slaughter techniques shall render fish immediately unconscious and insensible to pain. Differences in harvesting sizes, species, and production sites must be taken into account when considering optimal slaughtering methods.</p> <p style="text-align: center;">SECTION IV BREEDING</p> <p style="text-align: center;">Article 11</p>	<p>akvakulture, pod uslovom da se mehanički ventili aktivizuju, prvenstvenim korišćenjem izvora obnovljive energije. Sve ove upotrebe se registruju u registru za proizvodnju akvakulture.</p> <p>4. Upotreba kiseonika se dozvoljava samo u slučajevima koji se odnose na zdravstvene zahteve organizma akvakulture i kritičnih perioda proizvodnje ili prevoza, i to u sledećim slučajevima:</p> <p>4.1. Izuzetni slučajevi povećanja temperature ili pada atmosferskog pritiska ili slučajnog zagađenja;</p> <p>4.2. Procedura za upravljanje jata kao što su uzorci i klasifikacija;</p> <p>4.3. Za obezbeđivanje preživljavanja populacije na farmi;</p> <p>4.4. Neophodno vođenje dokumentovanih podataka.</p> <p>5. Uslovi klanja, ribu trebaju vratiti u nesvesno stanje i stanje bezosećajno na bol. Promene kod veličine ribolova, vrste i zone upotrebe se trebaju uzeti u obzir tokom razmatranja optimalnih metoda klanja.</p> <p style="text-align: center;">ODELJAK IV UZGAJANJE</p> <p style="text-align: center;">Član 11</p>
---	---	--

Ndalimi i hormoneve	Prohibition of hormones	Zabrana hormona
<p>Ndalohet përdorimi i hormoneve dhe derivateve të hormoneve.</p>	<p>The use of hormones and hormone derivatives is prohibited.</p>	<p>Zabranjuje se upotreba hormona i derivata za hormone.</p>
<p align="center">NËNKAPITULLI V USHQIMI PËR PESHQ, KRUSTACË DHE EKINODERMA</p>	<p align="center">SECTION V FEED FOR FISH, CRUSTACEANS AND ECHINODERMS</p>	<p align="center">ODELJAK V HRANA ZA RIBE, RAKOVE I BODLJOKOŽCE</p>
<p align="center">Neni 12 Rregullat e përgjithshme të ushqimit</p>	<p align="center">Article 12 General rules on feeds</p>	<p align="center">Član 12 Opšta pravila hrane</p>
<p>1. Regjimet e ushqimit duhet të përpilohen me prioritetet si ne vijim:</p> <p>1.1. Shëndetin e organizmave të akuakulturës;</p> <p>1.2. Cilësia e lartë e prodhimit, përfshirë përbërjen ushqyese, e cila duhet të sigurojë cilësi të lartë të produktit përfundimtar të ngrënshtëm;</p> <p>1.3. Ndikimi i ulët në mjedis.</p>	<p>1. Feeding regimes shall be designed with the following priorities:</p> <p>1.1. Aquaculture organism's health;</p> <p>1.2. High product quality, including the nutritional composition, which shall ensure high quality of the final edible product;</p> <p>1.3. Low environmental impact.</p>	<p>1. Režimi hrane se trebaju sastaviti sa sledećim prioritetom:</p> <p>1.1. Zdravljem organizama akvakulture;</p> <p>1.2. Visokog kvaliteta proizvoda, prehrambenog sadržaja, koji trebaju pružiti visoki kvalitet krajnjeg jestivog proizvoda;</p> <p>1.3. Nizak uticaj na sredinu.</p>
<p align="center">Neni 13 Rregullat specifike për ushqim për organizmave mishngrënëse në akuakulturë</p>	<p align="center">Article 13 Specific rules on feeds for carnivorous aquaculture organisms</p>	<p align="center">Član 13 Specifična pravila za hranu za organizme mesoždere u akvakulturi</p>
<p>1. Ushqimi i organizmave mishngrënëse në akuakulturë duhet të zgjidhet me prioritetet si në vijim:</p> <p>1.1. Produktet e ushqimit organik me origjinë të akuakulturës;</p>	<p>1. Feed for carnivorous aquaculture organisms shall be sourced with the following priorities:</p> <p>1.1. Organic feed products of aquaculture origin;</p>	<p>1. Hrana organizma mesoždera u akvakulturi se treba rešiti sa prioritetom, i to kao sledeće:</p> <p>1.1. Proizvodi organske hrane porekla akvakulture;</p>

<p>1.2. Ushqimi i peshkut dhe vaji i peshkut nga elementet organike në akuakulturë;</p> <p>1.3. Përbërësit e ushqimit të peshkut dhe vaji i peshkut me origjinë nga peshku që rrjedhin nga peshku tashmë të zënë për konsum njerëzor në peshkimet e qëndrueshme;</p> <p>1.4. Materialet ushqyese organike të origjinës bimore apo shtazore.</p> <p>2. Nëse ushqimi nga paragrafi 1 i këtij neni nuk është në dispozicion, ushqimi i peshkut dhe vaji i peshkut nga akuakultura joorganike, apo nga peshku i kapur për konsum njerëzor mund të përdoret për një periudhë tranzitore deri më 31 Dhjetor të viti pasues. Materialet e tilla ushqyese nuk duhet të tejkalojnë 30 % të racionit ditor.</p> <p>3. Racioni i ushqimit mund të përbëhet nga maksimumi prej 60% e produkteve bimore organike.</p> <p>4. Astaksantini me prejardhje kryesisht nga burimet organike, siç janë guacat organike dhe krustacët mund të përdoret në racionin e ushqimit për salmonin dhe troftën brenda kufirit të nevojave të tyre fiziologjike. Nëse burimet organike natyrore nuk janë në dispozicion të astaksantinit - siç është <i>Phaffia</i> yeast mund të përdoret.</p>	<p>1.2. Fish meal and fish oil from organic aquaculture trimmings;</p> <p>1.3. Fish meal and fish oil and ingredients of fish origin derived from trimmings of fish already caught for human consumption in sustainable fisheries;</p> <p>1.4. Organic feed materials of plant or animal origin.</p> <p>2. If feed under paragraph 1 of this article is not available, fishmeal and fish oil from non-organic aquaculture trimmings, or trimmings of fish caught for human consumption may be used for a transitional period until 31 December 2015 of the following year. Such feed material shall not exceed 30 % of the daily ration</p> <p>3. The feed ration may comprise a maximum of 60 % organic plant products.</p> <p>4. Astaxanthin derived primarily from organic sources, such as organic crustacean shells, may be used in the feed ration for salmon and trout within the limit of their physiological needs. If organic sources are not available natural sources of astaxanthin such as <i>Phaffia</i> yeast may be used.</p>	<p>1.2. Riblja hrana i riblje ulje iz organskih elemenata u akvakulturi;</p> <p>1.3. Sastojci riblje hrane i ribljeg ulja ribljeg porekla koji se dobijaju održivim ribolovom ribe koja je već ulovljena za ljudsku potrošnju;</p> <p>1.4. Organske hranljive materije biljnog ili životinjskog porekla.</p> <p>2. Ako hrana iz stava 1 ovog člana nije na raspolaganju, riblja hrana i riblje ulje iz neorganske akvakulture, ili od ribe koja je ulovljena za ljudsku potrošnju, može se koristiti za tranzicioni period sve do 31 decembra naredne godine. Ovakvi prehrambeni materijali ne smeju preći 30% dnevnog obroka.</p> <p>3. Dnevni obrok se može sastojati od najviše 60% organskih biljnih proizvoda.</p> <p>4. Astaksantin uglavnom porekla iz organskih izvora, kao što su organske ostrige i rakovi, mogu se koristiti u obroku za losos i pastrmku, u okviru svojih fizioloških potreba. Ako prirodni organski izvori nisu na raspolaganju astaksantina – može se koristiti <i>Phaffia</i> yeast.</p>
---	--	---

<p style="text-align: center;">Neni 14 Rregullat e veçanta për disa organizma akuakulturore</p> <p>1. Organizmat e akuakulturës të përcaktuara në Shtojcën I Nënkapitulli IV dhe Nënkapitulli V i këtij udhëzimi administrativ duhet të ushqehen me ushqimin në dispozicion në mënyrë natyrore në hurdha dhe liqene.</p> <p>2. Kur burimet natyrore të ushqimit nuk janë në dispozicion në sasi të mjaftueshme siç përcaktohet—në paragrafin 1 të këtij neni, ushqimi organik i origjinës bimore, preferohet të jetë i rritur në vet fermën apo në alga deti mund të përdoret. Operatorët duhet të mbajnë dëshmi dokumentuese për nevojën e përdorimit të ushqimit shtesë.</p>	<p style="text-align: center;">Article 14 Specific rules on feeds for certain aquaculture organisms</p> <p>1. In the grow-out stages, aquaculture organisms as specified in Annex I Section IV and Section V of this administrative instruction shall be fed with feed naturally available in ponds and lakes.</p> <p>2. Where natural feed resources are not available in sufficient quantities as referred to in paragraph 1 of this article, organic feed of plant origin, preferably grown on the farm itself or seaweed may be used. Operators shall keep documentary evidence of the need to use additional feed.</p>	<p style="text-align: center;">Član 14 Posebna pravila za neke organizme akvakulture</p> <p>1. Organizmi akvakulture određeni u dodatku I odeljak IV i odeljak V – ovog administrativnog uputstva, trebaju se na prirodan način hraniti hranom koja se nalazi na raspolaganju u ribnjacima i jezerima.</p> <p>2. Kada prirodni izvori hrane nisu na raspolaganju u dovoljnoj količini kao što se utvrđuje stavom 1 ovog člana, preporučljivo je da organska hrana biljnog porekla bude uzgajana na samoj farmi ili se mogu koristiti i morske alge. Operator treba čuvati dokumentovane dokaze o potrebi korišćenja dodatne hrane.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 15 Ushqimi për peshq dhe krustacë</p> <p>1. Produktet dhe substancat e përcaktuara në Nenin 14 paragrafi 4 nën-paragrafi 4.3 i Ligjit nr. 04/L-085 për Bujqësinë Organike mund të përdoren si në vijim:</p> <p>1.1. Materiet ushqyese të origjinës minerale mund të përdoren në akuakulturë vetëm nëse gjendet në Shtojcën III paragrafi 1 i udhëzimit administrativ për prodhimin e blegtorisë dhe ushqimit organik.</p> <p>1.2. Aditivët e ushqimit, disa produkte që përdoren në ushqyerjen e kafshëve dhe ndihmat e përpunimit mund të përdoren</p>	<p style="text-align: center;">Article 15 Feed for fish and crustaceans</p> <p>1. Products and substances as referred to in Article 14 paragraph 4 subparagraph 4.3 of the Law no. 04/L-085 on Organic Farming may be used as follows:</p> <p>1.1. Feed materials of mineral origin may be used in organic aquaculture only if listed in Annex III paragraph 1 of the administrative instruction on organic livestock production and feed.</p> <p>1.2. Feed additives, certain products used in animal nutrition and processing aids may be used if listed in Annex IV of the</p>	<p style="text-align: center;">Član 15 Hrana za ribe i rakove</p> <p>1. Proizvodi i supstance iz člana 14 stav 4 tačka 4.3 zakona br. 04/L-085 za organsku poljoprivredu, mogu se koristiti kao sledeće:</p> <p>1.1. Hranljive materije mineralnog porekla se mogu koristiti u akvakulturi samo ako se nalaze u dodatku III stav 1 administrativnog uputstva za proizvodnju poljoprivrede i organske hrane.</p> <p>1.2. Prehrambeni aditivi, nekoliko proizvoda koji se koriste za hranjenje životinja i pomoćnice u preradi, mogu se koristiti samo</p>

nëse parashihen në Shtojcën IV të këtij udhëzimit administrativ për prodhimin e blegtorisë dhe ushqimit organik dhe kufizimet e parapara po aty duhet të zbatohen.

NËNKAPITULLI I VI RREGULLAT SPECIFIKE PËR MOLUSQE

Neni 16 Hapësira e rritjes

1. Rritja e molusqeve bivalvore mund të kryhet në një sistem poli-kulturor që duhet të dokumentohet në një plan të menaxhimit të qëndrueshëm. Molusqet bivalvore gjithashtu mund të rriten së bashku me molusqet gastropode, siç janë kërmijtë mëtrik në polikulturë.

2. Prodhimi organik i molusqeve bivalvore duhet të zhvillohet brenda zonave të kufizuara me shtylla, fshikëza notimi apo shënjes tjerë të qartë dhe duhet sipas nevojës të mbahen nga thasët me rrjetë, kafazet apo mjete tjera të krijuara nga njeriu.

3. Fermat organike të guacave duhet të minimizojnë rrezikun e llojeve të interesit të konservimit. Nëse rrjetat e shkatërruesve përdoren, dizajni i tyre nuk lejon që zogjtë zhytës të dëmtohen.

Neni 17 Krijimi i farave

administrative instruction on organic livestock production and feed and the restrictions laid down therein are complied with.

SECTION VI SPECIFIC RULES FOR MOLLUSCS

Article 16 Growing area

1. Bivalve mollusc farming may be carried out in a polyculture system that is to be documented in the sustainable management plan. Bivalve molluscs may also be grown together with gastropod molluscs, such as periwinkles, in polyculture.

2. Organic bivalve mollusc production shall take place within areas delimited by posts, floats or other clear markers and shall, as appropriate, be restrained by net bags, cages or other man made means.

3. Organic shellfish farms shall minimize risks to species of conservation interest. If predator nets are used their design shall not permit diving birds to be harmed.

Article 17 Sourcing of seed

ako su predviđene u dodatku IV administrativnog uputstva za proizvodnju poljoprivrede i organske hrane i ograničenja predviđenih tu gde primenljivo.

ODELJAK VI SPECIFIČNA PRAVILA ZA RAKOVE

Član 16 Prostor za rast

1. Rast mekušaca se može izvršiti u polikulturnom sistemu, što se treba dokumentovati održivim upravnim planom. Mekušci mogu da rastu i sa mekušcima puževima, kao što su zimzeleni puževi u polikulturi.

2. Organska proizvodnja mekušaca se treba razviti unutar zona koje su okružene stubovima, plovcima ili drugim jasnim znakovima a po potrebi se trebaju čuvati u vrećama od mreže, kafezima ili drugim sredstvima koje pravi čovek.

3. Organske farme školjki trebaju umanjiti rizik interesnih vrsta za očuvanje. Ako se koriste mreže uništivača, njihov dizajn ne dozvoljava da se ptice ronioce povrede.

Član 17 Stvaranje semena

<p>1. Me kusht që nuk ka dëmtim të ndjeshëm në mjedis dhe nëse është në pajtim me legjislacionin në fuqi farat e egra nga jashtë kufijtë e njësisë së prodhimit mund të përdoren në rastin e guaskës bivalvore me kusht që ajo vije nga:</p> <p>1.1. Shtretërit e vendbanimit të cilët nuk ka të ngjarë të mbijetojnë në kohën e dimrit apo janë suficit i kërkesës, apo;</p> <p>1.2. Vendbanimet natyrore të farës së guaskës në kolektorë;</p> <p>1.3. Shënimet duhet të mbahen për atë se si, ku dhe kur farat e egra janë mbledhur për të mundësuar gjurmim mbrapa tek zona e mbledhjes;</p> <p>1.4. Megjithatë farat nga rezervuarët e shumimit të guaskave joorganike bivalvore mund të futen në njësi të prodhimit organik me përqindjen maksimale si në vijim: viti kalendari -dhe 0 % deri në vitin pasues.</p> <p style="text-align: center;">Neni 18 Menaxhimi</p>	<p>1. Provided that there is no significant damage to the environment and if permitted by legislation into force, wild seed from outside the boundaries of the production unit can be used in the case of bivalve shellfish provided it comes from:</p> <p>1.1. Settlement beds which are unlikely to survive winter weather or are surplus to requirements, or</p> <p>1.2. Natural settlement of shellfish seed on collectors.</p> <p>1.3. Records shall be kept of how, where and when wild seed was collected to allow traceability back to the collection area.</p> <p>1.4. However, seed from non-organic bivalve shellfish hatcheries may be introduced to the organic production units with the following maximum percentages: calendric year and 0 % in the following year:</p> <p style="text-align: center;">Article 18 Management</p>	<p>1. Pod uslovom da nema osetljive štete po okruženje i ako je u skladu sa važećim zakonodavstvom, divlje seme koje se nalazi van granice proizvodnih jedinica, može se koristiti u slučaju ljuste mekušaca pod uslovom da ista dolazi iz:</p> <p>1.1. korita staništa koje ne mogu preživeti u zimsko doba ili su suficit potražnje; ili</p> <p>1.2. prirodna staništa semena ljuste u kolektorima;</p> <p>1.3. potrebno je voditi podatke o tome kako, gde i kada je divlje seme sakupljeno kako bi se omogućila povratna pretraga kod zone sakupljanja;</p> <p>1.4. Bilokako, seme iz rezervoara za razmnožavanje neorganskih ljusta mekušaca može se ubaciti u organsku proizvodnu jedinicu, sa maksimalnim procentom kao sledeće: kalendarska godina do 0% sve do naredne godine.</p> <p style="text-align: center;">Član 18 Upravljanje</p>
<p>1. Prodhimi duhet të përdorë një dendësi populimi që nuk tejkalon atë të përdorur për guacat joorganike në lokalitet. Veçimi, rrallimi dhe përshtatja e dendësisë së popullimit duhet të bëhen në pajtim me biomasën dhe për të siguruar mirëqenien e kafshëve dhe cilësi të</p>	<p>1. Production shall use a stocking density not in excess of that used for non-organic shellfish in the locality. Sorting, thinning and stocking density adjustments shall be made according to the biomass and to ensure animal welfare and high product quality.</p>	<p>1. Proizvod treba koristiti gustinu populacije koja ne prelazi onu koja se koristi za neorganske ljuste na lokaciji. Izdvajanje, proređivanje i usklađivanje gustine populacije se treba vršiti u skladu sa biomasom kako bi se obezbedilo blagostanje životinja i visok</p>

<p>lartë të produktit.</p> <p>2. Akumulimi biologjik i organizmave duhet të hiqet nga mjetet fizike apo me dorë dhe ku është e nevojshme të kthehet në det larg nga fermat e guacat. Guacat mund të trajtohen gjatë ciklit të prodhimit në një tretësirë gëlqerore për qëllim të kontrollit të organizmave konkurrues të grumbulluar.</p> <p style="text-align: center;">Neni 19 Rregullat e mbarështimit - kultivimit</p> <p>1. Mbarështimi - Kultivimi i midhjeve me metodat e litarëve dhe metodave tjera që paraqiten ne Shtojcën I, Nënkapitulli VI i këtij udhëzimi administrativ mund të jetë i lejueshëm për prodhim organik.</p> <p>2. Mbarështimi - kultivimi i molusqeve në shtrat është i lejueshëm vetëm kur nuk ka ndikim mjedisor të madh shkaktuar në terrenet e mbledhjes dhe rritjes. Dëshmitë e ndikimit minimal mjedisor duhet të mbështeten nga një hulumtim dhe raport për zonat e shfrytëzuara që duhet ofruar nga operatori për organin kontrollues dhe agjencinë. Raporti duhet shtuar si kapitull i ndarë në planin e menaxhimit të qëndrueshëm.</p>	<p>2. Biofouling organisms shall be removed by physical means or by hand and where appropriate returned to the sea away from shellfish farms. Shellfish may be treated once during the production cycle with a lime solution to control competing fouling organisms.</p> <p style="text-align: center;">Article 19 Breeding - cultivation rules</p> <p>1. Breeding - cultivation on mussel ropes and other methods listed in Annex I, Section VI of this administrative instruction may be eligible for organic production.</p> <p>2. Breeding-cultivation of molluscs is only permitted where no significant environmental impact is caused at the collection and growing sites. The evidence of minimal environmental impact shall be supported by a survey and report on the exploited area to be provided by the operator to the control body and agency. The report shall be added as a separate chapter to the sustainable management plan.</p>	<p>kvalitet proizvoda.</p> <p>2. Biološka akumulacija organizama se treba ukloniti fizičkim sredstvima ili ručno i gde potrebno vratiti se nazad u more, daleko od farmi za ljuske. Ljuske se mogu tretirati tokom proizvodnog ciklusa, u krečnom rastvoru, kako bi se izvršila kontrola sakupljenih konkurentnih organizama.</p> <p style="text-align: center;">Član 19 Pravila uzgajanja - kultivacije</p> <p>1. Uzgajanje – Kultivacija metodama konopca i drugih metoda koje se navode u dodatku I, odeljak VI ovog administrativnog uputstva, može biti dozvoljeno za organsku proizvodnju.</p> <p>2. Uzgajanje – kultivacija mekušca u koritu je dozvoljeno samo kada nema velikog ekološkog uticaja prouzrokovanog na terenima sakupljanja i uzgajanja. Dokazi o minimalnom ekološkom uticaju se trebaju podržati istraživanjem i izveštajem o iskorišćenim zonama koje se trebaju obezbediti od strane operatora za kontrolni organ i agenciju. Izveštaj se treba dodati kao zasebno poglavlje u održivom upravnom planu.</p>
<p style="text-align: center;">NËNKAPITULLI VII PARANDALIMI I SËMUNDJEVE DHE TRAJTIMI VETERINAR</p> <p style="text-align: center;">Neni 21 Rregullat e përgjithshme për parandalimin e</p>	<p style="text-align: center;">SECTION VII DISEASE PREVENTION AND VETERINARY TREATMENT</p> <p style="text-align: center;">Article 21 General rules on disease</p>	<p style="text-align: center;">ODELJAK VII SPREČAVANJE BOLESTI I VETERINARSKI TRETMANI</p> <p style="text-align: center;">Član 21 Opšta pravila za sprečavanje</p>

sëmundjeve	prevention	bolesti
<p>1. Plani i menaxhimit të shëndetit të kafshëve në pajtim me Nenin 9 të Direktivës 2006/88/EC duhet të paraqes në hollësi biosigurinë dhe praktikat e parandalimit përfshirë një marrëveshje me shkrim për këshillim shëndetësor, në proporcion me njësinë e prodhimit, me shërbimin e kualifikuar të shëndetit të organizmave akuakulturore të cilët do të vizitohen në fermën me një shpeshtësi prej jo më pak se një herë në vit dhe jo më pak se një herë në dy vite në rastet e guacave bivalvare.</p> <p>2. Sistemet e ndërmarrjeve, pajisjet dhe enët duhet të pastrohen dhe dezinfektohen në mënyrën e duhur. Vetëm produktet e përcaktuara në Shtojcën II të këtij udhëzimi administrativ mund të përdoren.</p> <p>3. Në lidhje me një periudhë pushimi</p> <p>3.1. Ministria duhet të përcaktojë nëse është i nevojshëm një periudhë pushimi dhe kohëzgjatja e duhur e cila duhet të aplikohet dhe dokumentohet pas secilit cikël prodhimi në sistemet e hapura të ujit. Një periudhë pushimi rekomandohet për metoda tjera të prodhimit duke përdorur rezervuar, basene të peshqve dhe kafaze;</p> <p>3.2. Nuk duhet të jetë e detyrueshme për kultivimin e molusqeve bivalvare;</p> <p>3.3. Gjatë bërjes së ugarit, kafazet apo</p>	<p>1. The animal health management plan in conformity with Article 9 of Directive 2006/88/EC shall detail biosecurity and disease prevention practices including a written agreement for health counseling, proportionate to the production unit, with qualified aquaculture organisms health services who shall visit the farm at a frequency of not less than once per year and not less than once every two years in the case of bivalve shellfish.</p> <p>2. Holding systems, equipment and utensils shall be properly cleaned and disinfected. Only products as specified in Annex II of this administrative instruction may be used.</p> <p>3. With regard to a fallowing:</p> <p>3.1. The ministry shall determine whether fallowing is necessary and the appropriate duration which shall be applied and documented after each production cycle in open water containment systems. Fallowing is also recommended for other production methods using tanks, fishponds, and cages;</p> <p>3.2. It shall not be mandatory for bivalve mollusc cultivation;</p> <p>3.3. During fallowing the cage or other</p>	<p>1. Upravni plan za zdravlje životinja u skladu sa članom 9 Direktive 2006/88/EC treba detaljno prikazati bio-bezbednost i prakse za sprečavanje, uključujući i napismeni sporazum za zdravstveno savetovanje, u proporciji sa proizvodnim jedinicom, sa kvalifikovanim zdravstvenom uslugom organizama akvakulture, koji će farmu posećivati učestalosti ne manje od jednog puta godišnje i ne manje od jednog puta na dve godine, kada se radi o ljuskama mekušaca.</p> <p>2. Sistemi preduzeća, uređaji i posude se trebaju očistiti i dezinfikovati na ispravan način. Samo se proizvodi iz dodatka II ovog administrativnog uputstva mogu koristiti.</p> <p>3. U vezi sa periodom odmora</p> <p>3.1. Ministarstvo može odrediti da li je potreban period odmora i neophodno trajanje istog, koji se primenjuje i zavodi nakon svakog proizvodnog ciklusa u otvorenim vodenim sistemima. Period odmora se preporučuje za ostale metode proizvodnje, korišćenjem rezervoara, bazena za ribe i kafeza;</p> <p>3.2. Ne bi trebalo biti obavezno za uzgajanje mekušaca;</p> <p>3.3. Pri vršenju ugara, kafezi ili druge</p>

<p>strukturat tjera që përdoren për prodhimin e kafshëve akuakulturorë zbrazen, dezinfektohen dhe lihen të zbrazëta para se të përdoren sërish.</p> <p>4. Kur është e nevojshme, ushqimi i pangrënë i peshqve, fekalet dhe kafshët e ngordhura duhet të hiqen në mënyrën e duhur për të mënjanuar ndonjë rrezik të madh për dëmtimin e mjedisit sa i përket statusit dhe cilësisë së ujit, të minimizohet rreziku për sëmundje dhe të shmanget tërheqja e insekteve apo brejtësve.</p> <p>5. Drita ultra-vjollce dhe ozoni mund të përdoren vetëm në rezervuarët e shumëzimit dhe në inkubatorë.</p> <p>6. Për kontrollin biologjik të ektoparazitëve, preferencë duhet dhënë përdorimit të peshkut më të pastër.</p>	<p>structure used for aquaculture animal production is emptied, disinfected and left empty before being used again.</p> <p>4. Where appropriate, uneaten fish-feed, faeces and dead animals shall be removed promptly to avoid any risk of significant environmental damage as regards water status quality, minimize disease risks, and to avoid attracting insects or rodents.</p> <p>5. Ultraviolet light and ozone may be used only in hatcheries and nurseries.</p> <p>6. For biological control of ectoparasites preference shall be given to the use of cleaner fish.</p>	<p>strukture koje se koriste za proizvodnju životinja akvakulture se prazne, dezinfektuju i ostavljaju prazne do sledeće upotrebe.</p> <p>4. Kada potrebno, neupotrebljena hrana za ribe, izmeti i uginule životinje se moraju ukloniti na ispravan način kako bi se izbegao bilo kakav veliki rizik za oštećenje okoline što se tiče statusa i kvaliteta vode, umanjuje se rizik od bolesti i izbegava se privlačenje insekata ili glodara.</p> <p>5. Ultra-violetna svetlost i ozon se mogu koristiti samo u rezervoarima za razmnožavanje i u inkubatorima.</p> <p>6. Za biološku kontrolu ektoparazita, prednost se treba dati upotrebi najčистиće ribe.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 22 Trajtimi veterinar</p> <p>1. Në rastet ku edhe përkundër masave parandaluese për sigurimin e shëndetit të kafshëve siç përcaktohet me nenin 14 paragrafi 5 nën-paragrafi 5.1 i Ligjit nr. 04/L-085 për Bujqësinë Organike, kafshët sëmurën apo lëndohen, ato duhet të trajtohen menjëherë, dhe përdorur sipas preferencës:</p> <p>1.1. Substancat nga bimët, kafshët apo mineralet në një hollues homeopatik;</p> <p>1.2. Bimët dhe ekstraktet të tyre që nuk</p>	<p style="text-align: center;">Article 22 Veterinary treatments</p> <p>1. When despite preventive measures to ensure animal health, specified to Article 14 paragraph 5 subparagraph 5.1. of the Law no. 04/L-085 on Organic Farming a health problem arises, veterinary treatments may be used in the following order of preference:</p> <p>1.1. Substances from plants, animals or minerals in a homeopathic dilution;</p> <p>1.2. Plants and their extracts not having</p>	<p style="text-align: center;">Član 22 Veterinarski tretman</p> <p>1. U slučajevima kada se i pored preventivnih mera za obezbeđivanje zdravlja životinja, kao što se i određuje članom 14 stav 5 tačka 5.1. zakona br. 04/L-085 za organsku poljoprivredu, životinje oboljevaju ili se povređuju, pa se zato iste moraju odmah lečiti, koristeći sledeće mere po volji:</p> <p>1.1. Supstance iz biljaka, životinja ili minerala sa homeopatskim rastvaračem;</p> <p>1.2. Biljke i njihovi ekstrakti koji nisu</p>

<p>kanë efekte anestetike, dhe</p> <p>1.3. Substancat siç janë: elementet e gjurmimit, metalet, imunostimuluesit natyral apo probiotikët e autorizuar.</p> <p>2. Përdorimi i trajtimeve alopatiche është i kufizuar në dy herë të trajtimit në vit, me përjashtim të vaksinimit dhe skemave të detyrueshme të çrrënjosjes. Megjithatë, në rastet e ciklit të prodhimit prej më pak se një vit, vlen kufiri i një trajtimi alopatic. Nëse kufijtë e përmendur për trajtimet alopatiche tejkalohen, kafshët përkatëse akuakulturore nuk mund të shiten si produkte organike.</p> <p>3. Përdorimi i trajtimeve të parazitëve, duke mos përfshirë skemat e detyrueshme të kontrollit që operojnë në nivel kombëtar, duhet të kufizohen në dy herë në vit apo një herë në vit aty ku cikli i prodhimit është më pak se 18 muaj.</p> <p>4. Periudha e tërheqjes për trajtimet alopatiche veterinare dhe trajtimet e parazitëve në pajtim me paragrafin 3 të këtij neni duke përfshirë trajtimet nën skemat e kontrollit të detyrueshëm dhe të çrrënjosjes duhet të jenë sa dy herë periudha e ligjshme e tërheqjes siç përcaktohet në Nenin 11 të Direktivës 2001/82/EC apo në ndonjë rast në të cilin kjo periudhë nuk është e specifikuar në 48 orë.</p> <p>5. Sa herë që përdoren produktet mjekësore veterinare, përdorimi i tillë duhet të deklarohet tek organi kontrollues para se kafshët të</p>	<p>anaesthetic effects, and</p> <p>1.3. Substances such as: trace elements, metals, natural immunostimulants or authorised probiotics.</p> <p>2. The use of allopathic treatments is limited to two courses of treatment per year, with the exception of vaccinations and compulsory eradication schemes. However, in the cases of a production cycle of less than a year a limit of one allopathic treatment applies. If the mentioned limits for allopathic treatments are exceeded the concerned aquaculture animals can not be sold as organic products.</p> <p>3. The use of parasite treatments, not including compulsory control schemes operated on national level, shall be limited to twice per year or once per year where the production cycle is less than 18 months.</p> <p>4. The withdrawal period for allopathic veterinary treatments and parasite treatments according to paragraph 3 of this article including treatments under compulsory control and eradication schemes shall be twice the legal withdrawal period as referred to in Article 11 of Directive 2001/82/EC or in a case in which this period is not specified 48 hours.</p> <p>5. Whenever veterinary medicinal products are used, such use is to be declared to the control body before the animals are marketed</p>	<p>anestetskog delovanja; i</p> <p>1.3. Supsatnce kao što su: elementi ispitivanja, metali, prirodni imunostimulanti ili ovlašćeni probiotici.</p> <p>2. Upotreba aleopatskih tretmana je ograničena na dva tretmana godišnje, osim vakcinacije i obaveznih šema iskorenjivanja. Međutim, kada se radi o proizvodnom ciklusu od manje od godinu dana, važi granica za jedan aleopatski tretman. Ako se pomenuta ograničenja za aleopatske tretmane prevaziđu, odgovarajuće životinje akvakulture se ne mogu prodavati kao organski proizvodi.</p> <p>3. Upotreba tretmana parazita, ne uključujući obavezne kontrolne šeme koje se primenjuju na nacionalnom nivou, trebaju se ograničiti na dva puta godišnje ili jednom godišnje, kada proizvodni ciklus traje manje od 18 meseci.</p> <p>4. Period povlačenja za veterinarske aleopatske tretmane i tretmani parazita, u skladu sa stavom 3 ovog člana, uključujući i tretmane u okviru obaveznih kontrolnih šema i šema za iskorenjivanja, trebaju trajati koliko i dva puta od pravnog perioda povlačenja, kao što se i određuje članom 11 direktive 2001/82/EC, ili u nekom drugom slučaju u kojem ovaj period nije naznačen na 48 sati.</p> <p>5. Kad god se upotrebe veterinarski medicinski proizvodi, takva se upotreba treba deklarirati kod kontrolnog organa, pre nego što se</p>
--	---	--

<p>vendosen në treg si organike. Kafshët e trajtuara duhet të jenë lehtë të identifikueshme.</p>	<p>as organic. Treated stock shall be clearly identifiable.</p>	<p>životinje plasiraju na treg kao organske. Tretirane životinje se trebaju lako identifikovati.</p>
<p style="text-align: center;">KAPITULLI III RREGULLAT E KONVERTIMIT</p>	<p style="text-align: center;">CHAPTER III CONVERSION RULES</p>	<p style="text-align: center;">POGLAVLJE III PRAVILA KONVERZIJE</p>
<p style="text-align: center;">Neni 23 Prodhimi i organizmave në akuakulturë</p>	<p style="text-align: center;">Article 23 Aquaculture organisms production</p>	<p style="text-align: center;">Član 23 Proizvodnja organizama u akvakulturi</p>
<p>1. Periudhat në vijim të konvertimit për njësitë e prodhimit akuakulturor duhet të vlejnjë për tipet në vijim të objekteve akuakulturore përfshirë ekzistimin e kafshëve të akuakulturës:</p>	<p>1. The following conversion periods for aquaculture production units shall apply for the following types of aquaculture facilities including the existing aquaculture animals:</p>	<p>1. Naredni periodi konverzije za proizvodne jedinice akvakulture trebaju važiti za sledeće tipove objekata akvakulture, uključujući postojanje životinja akvakulture:</p>
<p>1.1. Për objektet që nuk mund të thahen, pastrohen dhe dezinfektohen, periudha konvertuese është 24 muaj;</p> <p>1.2. Për objektet që janë tharë, lëvruar, periudha konvertuese është 12 muaj;</p> <p>1.3. Për objektet që janë tharë, pastruar dhe dezinfektuar, periudha konvertuese është 6 muaj;</p> <p>1.4. Për objektet në ujë të hapur përfshirë ato të mbarështimit të molusqeve bivalvore, periudha konvertuese është 3 muaj.</p>	<p>1.1. For facilities that cannot be drained, cleaned and disinfected, a conversion period of 24 months;</p> <p>1.2. For facilities that have been drained, or fallowed, a conversion period of 12 months;</p> <p>1.3. For facilities that have been drained, cleaned and disinfected a conversion period of six months;</p> <p>1.4. For open water facilities including those breeding bivalve molluscs, a three months conversion period.</p>	<p>1.1. Za objekte koji se ne mogu osušiti, očistiti i dezinfikovati, period konverzije traje 24 meseci;</p> <p>1.2. Za objekte koji su osušeni, obraženi, period konverzije traje 12 meseci;</p> <p>1.3. Za objekte koji su osušeni, očišćeni i dezinfikovani, period konverzije traje 6 meseci;</p> <p>1.4. Za objekte na otvorenoj vodi, uključujući one za uzgajanje mekušaca, period konverzije traje 3 meseci.</p>
<p>2. Ministria mund të vendos të njohë në mënyrë retroaktive si pjesë e periudhës së konvertimit çdo periudhë të argumentuar paraprakisht në të cilën objektet nuk janë trajtuar apo ekspozuar ndaj produkteve që nuk janë të autorizuara për</p>	<p>2. The ministry may decide to recognize retroactively as being part of the conversion period any previously documented period in which the facilities were not treated or exposed to products not authorized for organic</p>	<p>2. Ministarstvo može odlučiti da retroaktivno prizna, kao deo perioda konverzije, svaki period koji je preliminarno argumentovan i tokom kojih objekti nisu tretirani ili izloženi proizvodima koji nisu ovlašćeni za organsku</p>

<p>prodhim organik.</p> <p style="text-align: center;">KAPITULLI IV KËRKESAT SPECIFIKE TË KONTROLLIT</p> <p style="text-align: center;">Neni 24</p> <p style="text-align: center;">Masat e kontrollit për prodhimin e organizmave në akuakulturë</p> <p>1. Kur sistemi i kontrollit i cili vlen në mënyrë të veçantë për prodhimin e organizmave në akuakulturë zbatohet për herë të parë, përshkrimi i plotë i njësisë së përcaktuar në nenin 9 paragrafi 3 nën-paragrafi 3.1. i udhëzimit administrativ për sistemin e kontrollit, autoritetet e kontrollit dhe trupat e kontrollit, rregullat e zbatimit të kontrollit dhe përmbajtja ndaj sistemit të kontrollit duhet të përfshijë:</p> <p>1.1. Një përshkrim i plotë i instalimeve në tokë dhe ujërave të ëmbla.</p> <p>1.2. Vlerësimin mjedisor të përcaktuar në nenin 4 paragrafi 3 i këtij udhëzimit administrative ku është e aplikueshme;</p> <p>1.3. Planin e menaxhimit të qëndrueshëm të përcaktuar me nën paragrafin 1.4 i këtij udhëzimi administrativ ku është e nevojshme;</p> <p>1.4. Në rastet e molusqeve, një përmbledhje e kapitullit të veçantë të planit të menaxhimit të qëndrueshëm siç kërkohet</p>	<p>production.</p> <p style="text-align: center;">CHAPTER IV SPECIFIC CONTROL REQUIREMENTS</p> <p style="text-align: center;">Article 24</p> <p style="text-align: center;">Control arrangements for aquaculture organisms production</p> <p>1. When the control system applying specifically to aquaculture animal production is first implemented, the full description of the unit referred to in Article 9 paragraph 3 subparagraph 3.1 of the administrative instructions on the control system, control authorities and control bodies, control implementing rules and adherence to the control system shall include:</p> <p>1.1. A full description of the installations on land and on freshwater;</p> <p>1.2. The environmental assessment as specified in Article 4 paragraph 3 of this administrative instruction where applicable;</p> <p>1.3. The sustainable management plan as specified in sub paragraph 1.4 of this administrative instruction where applicable;</p> <p>1.4. In the case of molluscs a summary of the special chapter of the sustainable management plan as required by Article 19</p>	<p>proizvodnju.</p> <p style="text-align: center;">POGLAVLJE IV SPECIFIČNI KONTROLNI ZAHTEVI</p> <p style="text-align: center;">Član 24</p> <p style="text-align: center;">Kontrolne mere za proizvodnju organizama u akvakulturi</p> <p>1. Kada se kontrolni sistem, koji na poseban način važi za proizvodnju organizama u akvakulturi, sprovodi po prvi put, pun opis jedinice određene članom 9 stav 3 tačka 3.1. administrativnog uputstva za kontrolni sistem, kontrolni autoritet i kontrolna tela, pravila za sprovođenje kontrole i sadržaj kontrolnog sistema treba sadržati:</p> <p>1.1. Potpun opis instalacija na zemlji i u slatkovodne vode;</p> <p>1.2. Ekološka procena utvrđena stavom 4 stav 3 ovog administrativnog uputstva, gde god primenljivo;</p> <p>1.3. Održivi upravni plan utvrđen stav 1.4 ovog administrativnog uputstva, gde god potrebno;</p> <p>1.4. U slučaju rakova, pregled posebnog poglavlja o održivom upravnom planu kao što se i zahteva članom 19 stav 2 ovog</p>
--	--	---

<p>me Nenin 19 paragrafi 2 i këtij udhëzimi administrativ.</p> <p style="text-align: center;">Neni 25 Regjistri i prodhimit të organizmave në akuakulturë</p> <p>1. Informacionet në vijim duhet të paraqiten nga operatori në formë të regjistrit i cili do të mbahet i azhurnuar dhe të vihet në dispozicion për agjencinë apo organin kontrollues gjatë gjithë kohës në objektet e ndërmarrjes:</p> <p>1.1. origjina dhe data e ardhjes, periudha e konvertimit, të organizmave që vijnë në fermë;</p> <p>1.2. Numri i kontingjenteve, mosha, pesha dhe destinacioni i organizmave që dalin nga ferma;</p> <p>1.3. Regjistrimi i arratisjes së peshqve;</p> <p>1.4. Për peshqit, lloji dhe sasia e ushqimit dhe në rast të krapit dhe llojeve të përafërta një regjistër dokumentar i përdorimit të ushqimit shtesë;</p> <p>1.5. Trajtimet veterinarë që japin hollësi të qëllimit, data e aplikimit, metoda e aplikimit, lloji i produktit dhe periudha e tërheqjes;</p> <p>1.6. Masat e parandalimit të sëmundjeve që japin hollësi për lëvrim, pastrim dhe trajtim të ujit.</p>	<p>paragraph 2 of this administrative instruction.</p> <p style="text-align: center;">Article 25 Aquaculture organisms production records</p> <p>1. The following information shall be provided by the operator in the form of a register which shall be kept up to date and made available for the agency or control bodies at all times at the premises of the holding:</p> <p>1.1. The origin, date of arrival and conversion period of organisms arriving at the holding;</p> <p>1.2. The number of lots, the age, weight and destination of organisms leaving the holding;</p> <p>1.3. Records of escapes of fish;</p> <p>1.4. For fish the type and quantity of feed and in the case of carp and related species a documentary record of the use additional feed;</p> <p>1.5. Veterinary treatments giving details of the purpose, date of application, method of application, type of product and withdrawal period;</p> <p>1.6. Disease prevention measures giving details of fallowing, cleaning and water treatment.</p>	<p>administrativnog uputstva.</p> <p style="text-align: center;">Član 25 Registar proizvodnje organizama u akvakulturi</p> <p>1. Sledeće informacije se trebaju predstaviti od strane operatora u obliku registra, koji će redovno biti ažuriran i biti na stalnom raspolaganju za agenciju ili kontrolno telo u prostorijama preduzeća:</p> <p>1.1. Poreklo i datum prijema, period konverzije organizama koji pristižu na farmi;</p> <p>1.2. Broj kontigenata, starost, težina i destinacija organizama koji izlaze sa farme;</p> <p>1.3. Registracija izbeglih riba;</p> <p>1.4. Za ribe, vrsta i količina hrane i kada se radi o šaranu i sličnim vrstama, vodi se dokumentovani registar o upotrebi dodatne hrane;</p> <p>1.5. Veterinarski tretmani koji pružaju detalje o svrhi, datumu primene, metodi primene, vrsti proizvoda i periodu povlačenja;</p> <p>1.6. Preventivne mere bolesti koji daju detalje o obradi, čišćenju i tretmanu vode.</p>
---	--	--

<p style="text-align: center;">Neni 26 Vizitat e kontrollit specifik për molusqet bivalvore</p> <p>Për inspektimin e prodhimit të molusqeve bivalvore, vizitat do të zhvillohen para dhe gjatë prodhimit maksimal të biomasës.</p>	<p style="text-align: center;">Article 26 Specific control visits for bivalve molluscs</p> <p>For bivalve mollusc production inspection visits shall take place before and during maximum biomass production.</p>	<p style="text-align: center;">Član 26 Posete specifične kontrole za školjke</p> <p>Za proveravanje proizvoda školjke, posete se vrše pre i tokom maksimalne proizvodnje biomase.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 27 Disa njësi të prodhimit të udhëhequra nga i njëjti operator</p> <p>Kur një operator menaxhon disa njësi prodhimi siç përcaktohet me nenin 5 të këtij udhëzimi administrativ, njësitë të cilat prodhojnë kafshë joorganike akuakulturore duhet t'i nënshtrohen sistemit të kontrollit siç përcaktohet me Udhëzimin Administrativ për sistemin e kontrollit, autoritetet e kontrollit dhe trupat e kontrollit, rregullat e zbatimit të kontrollit dhe përmbajtja ndaj sistemit të kontrollit dhe Kapitullin IV të këtij udhëzimi administrativ.</p>	<p style="text-align: center;">Article 27 Several production units run by the same operator</p> <p>When an operator manages several production units as specified in Article 5 of this administrative instruction, the units which produce non-organic aquaculture animals shall also be subject to the control system as laid down in Administrative Instruction on Control System, Control Authorities, and Control Bodies, Control Implementing Rules and Adherence to the Control System and Chapter IV of this administrative instruction.</p>	<p style="text-align: center;">Član 27 Nekoliko proizvodnih jedinica kojima rukovodi isti operator</p> <p>Kada jedan operator upravlja sa nekoliko proizvodnih jedinica, kao što je određeno stavom 5 ovog administrativnog uputstva, jedinice koje proizvode neorganske životinje akvakulture trebaju podleći kontrolnom sistemu kao što je utvrđeno administrativnim uputstvom za kontrolni sistem, kontrolni autoritet i kontrolne organe, pravila sprovođenja kontrole i sadržaj kontrolnog sistema i poglavlja IV ovog administrativnog uputstva.</p>
<p style="text-align: center;">KAPITULLI V DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE</p>	<p style="text-align: center;">CHAPTER V TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS</p>	<p style="text-align: center;">POGLAVLJE V PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE</p>
<p style="text-align: center;">Neni 28 Masat kalimtare</p> <p>Ministria mund të autorizojë një periudhë e cila skadon më 1 janar i vitit kur njësitë e prodhimit të kafshëve akuakulturore të cilat janë themeluar dhe prodhojnë sipas rregullave</p>	<p style="text-align: center;">Article 28 Transitional measures</p> <p>The ministry may authorise for a period expiring on 1 January of the year when the aquaculture animal production units which are established and produce under nationally</p>	<p style="text-align: center;">Član 28 Prelazne mere</p> <p>Ministarstvo može da ovlasti period koji ističe 1 januara godine kada jedinice za proizvodnju životinja akvakulture, koje su uspostavljene i proizvode u skladu sa organskim pravilima</p>

organike të pranueshme në vend para hyrjes në fuqi të këtij udhëzimi administrativ, të mbajnë statusin e tyre organik derisa përshtatin të gjitha ato rregulla të këtij udhëzimi administrativ, me kusht që të mos ketë ndotje të tepruar të ujërave me substanca që nuk lejohen në prodhimin organik. Operatorët që përfitojnë nga kjo masë duhet të lajmërojnë objektet, hurdhat, kafazet përkatëse në ministri.

Neni 29

Pjesë përbërëse e këtij udhëzimi administrativ janë: Shtojca I, II dhe III.

Neni 30 Hyrja në fuqi

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi shtatë (7) ditë pas nënshkrimit nga ana e Ministrit.

Nenad Rikallo

Ministër i Ministrisë së Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural

16 / 01 /2019

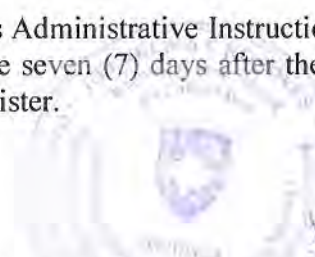
accepted organic rules before entry into force of this administrative instruction, to keep their organic status while adapting to the rules of this administrative instruction, provided there is no undue pollution of the waters with substances not allowed in organic production. Operators benefiting from this measure shall notify the facilities, fishponds, cages which are concerned to the ministry.

Article 29

Component parts of this administrative instruction are: Annexes I, II and III.

Article 30 Entry into force

This Administrative Instruction shall enter into force seven (7) days after the signature by the Minister.

Nenad Rikallo

Minister of the Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

16 / 01 /2019

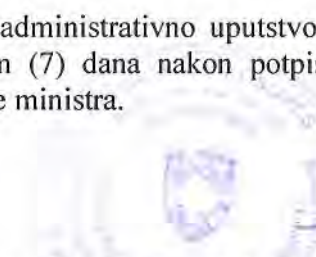
koja su prihvatljiva u zemlji, pre stupanja ovog administrativnog uputstva na snagu, održe svoj organski status sve dok se ne usklade sa svim pravilima ovog administrativnog uputstva, pod uslovom da ne dođe do preteranog zagađenja voda supstancama koje nisu dozvoljene za organsku proizvodnju. Operatori koji pridobiju od ove mere, odgovarajućem ministarstvu trebaju prijaviti objekte, ribnjake, kafeze.

Član 29

Sastoji deo ovog administrativnog uputstva su: dodatak I, II i III.

Član 30 Stupanje na snagu

Ovo administrativno uputstvo stupa na snagu sedam (7) dana nakon potpisivanja istog od strane ministra.

Nenad Rikallo

Ministar Ministarstva Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja

16 / 01 /2019

SHTOJCË I:

Nënkapitulli I

Prodhimi organik i salmonit në ujëra të ëmbla.

Trofta e kaftë (*Salmo trutta*), Trofta ylber (*Oncorhynchus mykiss*), Trofta e përrenjve amerikan (*Salvelinus fontinalis*), Salmoni (*Salmo salar*), Çarri (*Salvelinus alpinus*), Grayling (*Thymallus thymallus*), trofta e liqenit amerikan (apo trofta e hirtë) (*Salvelinus namaycush*), Huçen (*Hucho hucho*).

Sistemi i prodhimit	Sistemet e fermave të rritjes duhet të ushqehen nga sisteme të hapura. Rrjedha duhet të sigurojë një minimum ngopje oksigjeni prej 60 % për kafshët dhe duhet të sigurojë rehatinë e tyre dhe eliminimin e rrymave rrjedhëse.
Dendësia maksimale e kafshëve	Llojet e salmoni që nuk janë paraqitur më poshtë 15 kg/m ³ Salmon 20 kg/m ³ Troftë e kaftë dhe troftë ylber 25 kg/m ³

Nënkapitulli II

Prodhimi organik i, barbuni (*Liza*, *Mugil*) dhe Eel (*Anguilla* spp.) në hurdhat e tokës

Sistemi i sigurisë	Enët tradicionale të transformuara në njësi të prodhimit akuakulturor dhe hurdhat e tokës
Sistemi i prodhimit	Duhet të ketë ripërtëritje adekuate të ujit për të siguruar mirëqenien e llojeve, Të paktën 50 % e pendave duhet të kenë mbulim me bimë Kërkohen pellgjet e pastrimit të tokës me lagështi
Dendësia maksimale e kafshëve	4 kg/m ³

Nënkapitulli III

Prodhimi organik i 'blirit' në ujin e ëmbël.

Llojet përkatëse: familja Acipenser

Sistemi i prodhimit	Rrjedha e ujit në secilën njësi kultivuese duhet të jetë e mjaftueshme për të siguruar mirëqenien e kafshëve Uji i rrymuar duhet të jetë i cilësisë ekuivalente me ujin që vije
Dendësia maksimale e kafshëve	30 kg/m ³

Nënkapitulli IV

Prodhimi organik i peshkut në ujërat e ëmbla.

Llojet përkatëse: Familja e krapit (*Cyprinidae*) dhe lloje tjera në kontekstin e polikulturës, përfshirë barbutin, mlyshin, mustakun, coregonid, sturgeon 'bliri'.

Sistemi i prodhimit	Në hurdha të cilat duhet të zbrazen periodikisht tërësisht dhe në liqene. Liqenet duhet përkushtuar tërësisht prodhimit organik, përfshirë rritjen e të korrurave në zonat e thata. Hapësira e zënies së peshkut duhet të pajiset me hyrje të ujit
---------------------	---

	<p>të pastër dhe të një madhësie sa për të ofruar rehati optimale për peshkun. Peshqit duhet të ruhen në ujë të pastër pas vjeljes së frytit.</p> <p>Pllenimi organik dhe mineral i hurdhave dhe liqeneve duhet të zhvillohet në pajtim me Shtojcën I të Rregullores (EC) Nr 889/2008 me një aplikim maksimal prej 20 kg Azot/ha.</p> <p>Trajtimet që përfshijnë lëndë kimike sintetike për kontrollin e hidrofileve dhe mbulimi me bimë i pranishëm në ujërat e prodhimit ndalohen.</p> <p>Hapësirat e vegjetacionit natyror duhet të mirëmbahen rreth njësive ujore në terrene toke si zona mbrojtëse për zonat e jashtme tokësore që nuk janë të përfshira në veprimtarinë e fermës në pajtim me rregullat për akuakulturë organike.</p> <p>Për rritje do të përdoret 'polikultura' me kusht që kriteret e parapara në specifikat aktuale për llojet tjera të peshqve të liqenit respektohen në mënyrën e duhur.</p>
Prodhimi i fermës	Prodhimi i përgjithshëm i llojit është i kufizuar në 1500 kg peshk për hektar në vit

Nënkapitulli V

Prodhimi organik i karkalecave karkalecave të ujit të ëmbël (*Macrobrachium spp.*):

Themelimi i njësive të prodhimit	Lokacioni ku duhet të vendosen, ne argjilë sterile për të minimizuar ndikimin mjedisor të ndërtimit të hurdhës. Hurdhat që duhet të ndërtohen me argjilën natyrore ekzistuese. Shkatërrimi i rizoforës nuk lejohet.
Koha e konvertimit	Gjashtë muaj për hurdhë, që i korrespondon jetëgjatësisë normale të karkalecave të mbajtur në fermë.
Origjina e të vegjëlve	Minimumi gjysma e të vegjëlve duhet të cilësohen si vendor pas tri viteve të veprimtarisë. Pjesa tjetër duhet të jenë patogjen pa elemente të të vegjëlve egër që kanë origjinë nga peshkataritë e qëndrueshme. Një shoshitje e detyrueshme duhet të zbatohet në gjeneratën e parë dhe të dytë para futjes në fermë.
Heqja e kërcejve të syrit	Ndalohet.
Mbajtja maksimale në fermë dhe dendësia e kufizuar e prodhimit	Farat: maksimumi 22 pas larvave/m ² Maksimumi i biomasës së çastit: 240 g/m ²

Nënkapitulli VI

Midhjet

Sistemet e prodhimit	<p>Vijat e gjata, trapet, kultura e fundit, thasët e rrjetit, kafazet, govatat, rrjetat e fanarëve, shtyllat e molusqeve dhe sisteme tjera sigurie.</p> <p>Për kultivimin e midhjeve në trapa, numri i litarëve të lëshuar nuk duhet të tejkalojë një për metër katror të sipërfaqes. Gjatësia maksimale e litarit nuk duhet të tejkalojë 20 metra. Rrallimi i litarëve nuk duhet të bëhet gjatë ciklit të prodhimit, megjithatë nën-ndarja e litarëve duhet të lejohet pa rritjen e dendësisë së midhjeve në fillim.</p>
----------------------	---

SHTOJCË II: Produktet për pastrim dhe dezinfektim

1. Produktet për pastrim dhe dezinfektim për prodhim të kafshëve në akuakulturë të përcaktuar në nenin 7 paragrafi 2 dhe në nenin 25 paragrafi 2 të këtij udhëzimi administrativ:

1.1. Substancat për pastrim dhe dezinfektim të pajisjeve dhe objekteve, në mungesë të kafshëve të akuakulturës:

- ozoni
- klorur natriumi
- hipoklorit natriumi
- hipoklorit kalciumi
- gëlqere (CaO, oksid kalciumi)
- sodë kaustike
- alkool
- peroksid hidrogjeni
- acide organike (acid acetik, acid laktik, acid citrik)
- acid humik
- acidet peroksiacetike
- jodoforet
- sulfati i bakrit: vetëm deri më 31 dhjetor 2015
- permanganat kaliumi
- acidet peracetike dhe peroktanoike
- shtresat e farave të çajit të krijuara nga fara natyrore kamelia (përdorimi i kufizuar vetëm tek prodhimi i karkalecave)

1.2. Lista e kufizuar e substancave për përdorim në prani të kafshëve të akuakulturës:

- guri gëlqeror (karbonat kalciumi) për kontroll të pH
- dolomit për korrigjim të pH (përdorimi i kufizuar vetëm tek prodhimi i karkalecave)

SHTOJCË III: Informacionet e përcaktuara në Nenin 4 paragrafi 3 i këtij udhëzimi administrativ

1. Përshkrimi i projektit, përfshirë në veçanti:

1.1. Një përshkrim të karakteristikave fizike të tërë projektit dhe kushtet e përdorimit të tokës gjatë ndërtimit dhe fazës së funksionimit,

1.2. Një përshkrim të karakteristikave kryesore të proceseve të prodhimit, për shembull, natyra dhe sasia e materialeve të përdorura,

1.3. Një vlerësim nga lloji dhe sasia, e mbetjeve dhe emisioneve të pritura - ndotja e ujit, ajrit dhe tokës, zhurma, dridhjet, drita, nxehtësia, rrezatimi, etj. që rezultojnë nga veprimtaria e projektit të propozuar.

2. Një shpjegim i alternativave studiuar nga zhvilluesi dhe një tregues i arsyeve kryesore për këtë zgjedhje, duke marrë në konsiderim efektet mjedisore.

3. Një përshkrim i aspekteve të mjedisit që ka të ngjarë të ndikohen ndjeshëm nga projekti i propozuar, përfshirë në veçanti popullatën, faunën, florën, dheun, ujin, ajrin, faktorët klimatik, asetet materiale, duke përfshirë trashëgiminë arkitekturale dhe arkeologjike, peizazhin dhe marrëdhëniet ndërmjet faktorëve të mësipërm.

4. Një përshkrim të efekteve që mund të jenë të rëndësishme të projektit të propozuar për mjedisin që rezultojnë nga:

4.1. Ekzistimi i projektit,

4.2. Përdorimi i burimeve natyrore,

4.3. Emetimi i ndotësve, krijimi i problemeve dhe eliminimi i mbeturinave,

4.4. Dhe përshkrimin nga zhvilluesi të metodave parashikuese që përdoren për vlerësimin e efekteve në mjedis.

5. Një përshkrim të masave të parapara për parandalimin, reduktimin dhe ku është e mundur largimin e ndonjë efekti të ndjeshëm negativ për mjedisin.

6. Një përmbledhje jo-teknike e informacioneve të ofruara nën titujt e mësipërm.

Një tregues i vështirësive - mangësive teknike apo mungesës së dijes

Vërejtur nga zhvilluesi në përpilimin e informacioneve të kërkuara.

* Ky përshkrim duhet të mbulojë efektet e drejtpërdrejta dhe ndonjë prej tyre të tërthorta, sekondare, akumulative, afatshkurta, afatmesme, afatgjata, të përhershme dhe të përkohshme, efektet pozitive dhe negative të projektit.

ANNEX 1:

Section I

Organic production of salmonids in fresh water.

Brown trout (*Salmo trutta*), Rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss*), American brook trout (*Salvelinus fontinalis*), Salmon (*Salmo salar*), Charr (*Salvelinus alpinus*), Grayling (*Thymallus thymallus*), American lake trout (or grey trout) (*Salvelinus namaycush*), Huchen (*Hucho hucho*)

Production system	On growing farm systems must be fed from open systems. The flow rate must ensure a minimum of 60 % oxygen saturation for stock and must ensure their comfort and the elimination of farming effluent.
Maximum stocking density	Salmonid species not listed below 15 kg/m ³ Salmon 20 kg/m ³ Brown trout and Rainbow trout 25 kg/m ³ Arctic charr 25 kg/m ³

Section II

Containment system	Traditional pans transformed into aquaculture production units and similar earth ponds
Production system	There shall be adequate renewal of water to ensure the welfare of the species, At least 50 % of the dikes must have plant cover Wetland based depuration ponds required
Maximum stocking density	4 kg/m ³

Section III

Organic production of Sturgeon in fresh water.

Species concerned: *Acipenser* family

Production system	Water flow in each rearing unit shall be sufficient to ensure animal welfare Effluent water to be of equivalent quality to incoming water
Maximum stocking density	30 kg/m ³

Section IV

Organic production of fish in inland waters.

Species concerned: Carp family (*Cyprinidae*) and other species in the context of polyculture, including perch, pike, catfish, coregonids, sturgeon.

Production system	In fishponds which shall periodically be fully drained and in lakes. Lakes must be devoted exclusively to organic production, including the growing of crops on dry areas. The fishery capture area must be equipped with a clean water inlet and of a size to provide optimal comfort for the fish. The fish must be stored in clean water after harvest.
-------------------	---

	<p>Organic and mineral fertilization of the ponds and lakes shall be carried out in compliance with Annex I to Regulation (EC) No 889/2008 with a maximum application of 20 kg Nitrogen/ha.</p> <p>Treatments involving synthetic chemicals for the control of hydrophytes and plant coverage present in production waters are prohibited.</p> <p>Areas of natural vegetation shall be maintained around inland water units as a buffer zone for external land areas not involved in the farming operation in accordance with the rules of organic aquaculture.</p> <p>For grow-out 'polyculture' shall be used on condition that the criteria laid down in the present specifications for the other species of lakes fish are duly adhered to.</p>
Farming yield	The total production of species is limited to 1500 kg of fish per hectare per year

Section V

Organic production of freshwater prawns (*Macrobrachium spp.*):

Establishment of production unit/s	Location to be in sterile clay areas to minimize environmental impact of pond construction. Ponds to be built with the natural pre-existing clay. Mangrove destruction is not permitted.
Conversion time	Six months per pond, corresponding to the normal lifespan of a farmed shrimp
Broodstock origin	A minimum of half the broodstock shall be domesticated after three years operating. The remainder is to be pathogen free wild broodstock originating from sustainable fisheries. A compulsory screening to be implemented on the first and second generation prior to introducing to the farm.
Eyestalk ablation	Is prohibited.
Maximum on farm stocking densities and production limits	Seeding: maximum 22 post larvae/m ² Maximum instantaneous biomass: 240 g/m ²

Section VI

Molluscs

Production systems	<p>Long-lines, rafts, bottom culture, net bags, cages, trays, lantern nets, bouchot poles and other containment systems.</p> <p>For mussel cultivation on rafts the number of drop-ropes shall not exceed one per square meter of surface area. The maximum drop-rope length shall not exceed 20 metres. Thinning-out of drop-ropes shall not take place during the production cycle, however sub-division of drop ropes shall be permitted without increasing stocking density at the outset.</p>
--------------------	--

ANNEX 2: Products for cleaning and disinfection

1. Products for cleaning and disinfection for aquaculture animals production referred to in Article 7 paragraph 2 and Article 25 paragraph 2 of this administrative instruction:

1.1. Substances for cleaning and disinfection of equipment and facilities, in the absence of aquaculture animals:

- ozone
- sodium chloride
- sodium hypochlorite
- calcium hypochlorite
- lime (CaO, Calcium oxide)
- caustic soda
- alcohol
- hydrogen peroxide
- organic acids (acetic acid, lactic acid, citric acid)
- humic acid
- peroxyacetic acids
- iodophores
- copper sulphate: only until 31 December 2015
- potassium permanganate
- peracetic and peroctanoic acids
- tea seed cake made of natural camelia seed (use restricted to shrimp production)
- mixtures of potassium peroxomonosulphate and sodium chloride producing hypochlorose acid

1.2. Limited list of substances for use in the absence and presence of aquaculture animals:

- limestone (calcium carbonate) for pH control
- dolomite for pH correction (use restricted to shrimp production)

ANNEX 3: Information referred to in Article 4 paragraph 3 of this administrative instruction

1. Description of the project, including in particular:

1.1. A description of the physical characteristics of the whole project and the land-use requirements during the construction and operational phases,

1.2. A description of the main characteristics of the production processes, for instance, nature and quantity of the materials used,

1.3. An estimate, by type and quantity, of expected residues and emissions (water, air and soil pollution, noise, vibration, light, heat, radiation, etc.) resulting from the operation of the proposed project.

2. An outline of the main alternatives studied by the developer and an indication of the main reasons for this choice, taking into account the environmental effects.

3. A description of the aspects of the environment likely to be significantly affected by the proposed project, including, in particular, population, fauna, flora, soil, water, air, climatic factors, material assets, including the architectural and archaeological heritage, landscape and the inter-relationship between the above factors.

4. A description (*) of the likely significant effects of the proposed project on the environment resulting from:

4.1. The existence of the project,

4.2. The use of natural resources,

4.3. The emission of pollutants, the creation of nuisances and the elimination of waste,

4.4. And the description by the developer of the forecasting methods used to assess the effects on the environment.

5. A description of the measures envisaged to prevent, reduce and where possible offset any significant adverse effects on the environment.

6. A non-technical summary of the information provided under the above headings.

An indication of any difficulties (technical deficiencies or lack of know-how) encountered by the developer in compiling the required information.

* - This description should cover the direct effects and any indirect, secondary, cumulative, short, medium and long-term, permanent and temporary, positive and negative effects of the project.

DODATAK I:

Odeljak I

Organska proizvodnja lososa u slatkim vodama.

Potočna pastrmka (*Salmo trutta*), Kalifornijska pastrmka (*Oncorhynchus mykiss*), Potočna zlatovčica (*Salvelinus fontinalis*), Losos (*Salmo salar*), Jezerska zlatovičica (*Salvelinus alpinus*), Lipljan (*Thymallus thymallus*), jezerska pastrmka (ili siva pastrmka) (*Salvelinus namaycush*), Mladica (*Hucho hucho*).

Sistem proizvodnje	Sistemi farma za uzgajanje se trebaju hraniti iz otvorenih sistema. Tok treba obezbediti minimalnu sitost kisoenika od 60% za životinje i treba obezbediti njihovu udobnost i eliminisanje protočnih struja.
Maksimalna gustina životinja	Vrste lososa koje nisu predstavljene 15 kg/m ³ Losos 20 kg/m ³ Potočna pastrmka i kalifornijska pastrmka 25 kg/m ³

Odeljak II

Organska proizvodnja cipala (*Liza*, *Mugil*) i jegulja (*Anguilla spp.*) u ribljacima na kopnu

Bezbednosni sistem	Tradicionalno posuđe pretvoreno o jedinice proizvodnje akvakulture i ribnjaka na kopnu.
Sistem proizvodnje	Treba postojati adekvatna obnova vode kako bi se obezbedilo blagostanje vrsta. Najmanje 50 % brana trebaju imati pokrivenost biljem. Zahtevaju se bazeni za čišćenje zemljišta od vlažnosti.
Maksimalna gustina životinja	4 kg/m ³

Odeljak III

Organska proizvodnja "kreča" u sklatkoj vodi.

Odgovarajuće vrste: porodica *Acipenser*

Sistem proizvodnje	Tok vode u svakoj jedinici za uzgajanje treba biti dovoljan kako bi se obezbedilo blagostanje životinja. Kvalitet protočne vode treba biti podjednakog kvaliteta sa vodom koja nadolazi.
Maksimalna gustina životinja	30 kg/m ³

Odeljak IV

Organska proizvodnja ribe u slatkim vodama.

Odgovarajuće vrste: porodica šarana (*Cyprinidae*) i ostale vrste u konekstu polikulture, uključujući cipal, soma, coregonid, jesetra "kreča".

Sistem proizvodnje	U ribnjacima koji se povremeno u celini trebaju isprazniti i u jezerima. Jezera se u potpunosti trebaju posvetiti organskoj proizvodnji, uključujući povećanje berbe u suvim zonama. Prostor za hvatanje ribe se treba snabdeti ulazom čiste vode i
--------------------	--

	<p>veličine koja će pružiti optimalnu udobnost za ribu. RIBE se trebaju čuvati u čistoj vodi oplodnje.</p> <p>Organska i mineralna oplodnja ribnjaka i jezera treba se izvršiti u skladu sa dodatkom I uredbe (SE) br 889/2008 maksimalnom primenom od 20 kg azota/ha.</p> <p>Tretmani koji budu obuhvatili sintetičke hemijske materije za kontrolisanje hidrofila i pokrivenost biljem koje se nalazi u vodama za proizvodnju se zabranjuju.</p> <p>Prostori prirodne vegetacije se trebaju održavati oko vodenih jedinica na zemljišnom terenu, kao zaštitne zone za vanzemljišne zone koji nisu obuhvaćene u delatnosti farme u skladu sa pravilima za organsku akvakulturu.</p> <p>Za povećanje će se koristiti 'polikultura' pod uslovom da se kriterijumi predviđeni u trenutnim specifikacijama za druge vrste jezerskih riba, poštuju na odgovarajući način.</p>
Proizvodnja farme	Opšta proizvodnja vrste je ograničena na 1500 kg ribe po hektaru godišnje

Odeljak V

Organska proizvodnja škampi slatke vode (*Macrobrachium* spp.):

Uspostavljanje proizvodnih jedinica	Lokacija na kojoj se trebaju odložiti, u sterilnoj glini kako bi se umanjio ekološki uticaj izgradnje ribnjaka. Ribnjaci koji se trebaju izgraditi postojećom prirodnom glinom. Uništavanje mangrova nije dozvoljeno.
Vreme konverzije	Šest meseci za ribnjak, što odgovara normalnom toku života škampi koji se drže na farmi.
Poreklo sitnih riba	Najmanje polovina sitnih riba se treba okarakterisati kao domaće nakon tri godine delatnosti. Preostali deo treba biti patogen bez elemenata divljih sitnih riba održivog ribolovačkog porekla. Obavezan pregled se treba sprovesti za prvu generaciju i drugu generaciju, pre uvođenja istih na farmi.
Uklanjanje oka stabiljke	Zabranjuje se
Maksimalno držanje na farmi i ograničena gustina proizvoda	Seme: maksimalno 22 nakon larvi /m ² Maksimum biomase trenutka: 240 g/m ²

Odeljak VI

Dagnje

Sistemi proizvodnje	<p>Dugi redovi, splavovi, poslednje kulture, vreće mreža, kafezi, tacne, mreže svetionika, stubovi školjka i drugi bezbednosni sistemi.</p> <p>Za gajenje dagnji na splavu, broj puštenih konopaca ne treba prevazići kvadratni metar površine. Maksimalna dužina konopca ne sme prevazići 20 metara. Proređivanje konopaca se ne sme vršiti tokom ciklusa proizvodnje, ali se pod-podela konopaca treba dozvoliti bez povećanja gustine dagnji na početku.</p>
---------------------	---

DODATAK II: Proizvodi za čišćenje i dezinfekciju

1. Proizvodi za čišćenje i dezinfekciju za proizvodnju životinja u akvakulturi iz člana 7 stav 2 i člana 25 stav 2 ovog administrativnog uputstva:

1.1. Supstance za čišćenje i dezinfekciju uređaja i objekata, u nedostatku životinja akvakulture:

- ozon
- natrijum hlorid
- natrijum hipohlorid
- kalcijum hipohlorid
- krečnjak (CaO, kalcijum oksid)
- lužina
- alkohol
- vodonik peroksid
- organske kiseline (sirćetna kiselina, mlečna kiselina, limunska kiselina)
- humik kiselina
- peroksiacetike kiseline
- jodofori
- sulfat bakra: samo do 31 decembra 2015
- kalijum permanganat
- persirćetna kiselina i peroktanoična
- slojevi semena čaja stvorenih od prirodnog semena kamelije (ograničena upotreba samo kod proizvodnje račića)

1.2. Ograničena lista supstanca za upotrebu u prisustvu životinja akvakulture:

- krečnjački kamen (kalcijum karbonat) za kontrolisanje pH
- dolomiti za korekciju pH (ograničena upotreba samo kod proizvodnje račića)

DODATAK III: Informacije iz člana 4 stav 3 ovog administrativnog uputstva

1. Opis projekta, posebno uključujući:

1.1. Opis fizičkih karakteristika celokupnog projekta i uslovi korišćenja zemljišta tokom izgradnje i faze funkcionisanja;

1.2. Opis glavnih karakteristika proizvodnih procesa, na primer, priroda i količina upotrebljenih materijala;

1.3. Procena vrste i količine, ostataka i očekivanih emisija – zagađenje vode, vazduha i zemlje, galama, vibracije, svetlost, toplota, zračenje, itd., koji rezultiraju iz delatnosti predloženog projekta.

2. Obrazloženje alternativa koje je studirao jedan od učesnika i jedan pokazatelj glavnih razloga za ovo rešenje, imajući u vidu ekološke efekte.

3. Opis ekoloških aspekta koji će verovatno vidljivo uticati na predloženi projekat, posebno uključujući stanovništvo, faunu, floru, zemljište, vodu, vazduh, klimatske uslove, materijalna sredstva, uključujući arhitektonsko i arheološko nasleđe, pejzaž i odnose između gore navedenih faktora.

4. Opis efekata koji mogu biti važni za predloženi projekat okruženja mogu rezultirati iz:

4.1. Postojenja projekta;

4.2. Korišćenje prirodnih izvora;

4.3. Emisija zagađivača, stvaranje problema i eliminacija otpada;

4.4. I opis projektanta prediktivnih metoda koje se koriste za procenjivanje efekata u sredini.

5. Opis mera predviđenih za sprečavanje, smanjenje i gde moguće, uklanjanje nekog osetljivo negativnog efekta po životnu sredinu.

6. Netehnički sadržaj informacija predstavljenih pod gore navedenim naslovima..

Pokazatelj poteškoća – tehničkih nedostataka ili nedostatka znanja koje su primećene tokom pripreme traženih informacija.

* Ovaj opis treba pokriti direktne efekte a i neke indirektno, sekundarne, kumulativne, kratkoročne, srednjoročne, dugoročne, stalne i privremene, pozitivne i negativne efekte projekta.